

Roczny plan pracy z historii w szkole podstawowej w klasie 7. Wymagania na poszczególne oceny

Temat lekcji	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
ROZDZIAŁ I: EUROPA PO KONGRESIE WIEDEŃSKIM						
1. Kongres wiedeński	1. Początek kongresu 2. „Sto dni” Napoleona 3. Postanowienia kongresu 4. Zmiany granic w Europie 5. Święte Przymierze	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: restauracja, legityzmizm, równowaga europejska – zna daty obrad kongresu wiedeńskiego (1814–1815) – wskazuje na mapie państwa decydujące na kongresie wiedeńskim – podaje przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: abdykacja, Święte Przymierze – zna daty: bitwy pod Waterloo (18 VI 1815), podpisania aktu Świętego Przymierza (IX 1815) – prezentuje główne założenia ładu wiedeńskiego – przedstawia decyzje kongresu dotyczące ziem polskich	Uczeń: – zna datę „stu dni” Napoleona (III–VI 1815) – identyfikuje postacie: Aleksandra I, Charles’a Talleyranda, Klemensa von Metternicha – omawia przebieg „stu dni” Napoleona – przedstawia okoliczności powstania Świętego Przymierza	Uczeń: – identyfikuje postacie: Roberta Stewarta Castlereagha, Franciszka I, Fryderyka Wilhelma III – wskazuje na mapie zmiany terytorialne w Europie po kongresie wiedeńskim oraz państwa Świętego Przymierza – przedstawia cele i działalność Świętego Przymierza	Uczeń: – ocenia postawę Napoleona i Francuzów w okresie jego powrotu do kraju – ocenia zasady, w oparciu o które stworzono ład wiedeński – ocenia działalność Świętego Przymierza

Tajemnice sprzed wieków – Jak obradował kongres w Wiedniu?	1. Dlaczego Wiedeń? 2. Przebieg obrad 3. Główni bohaterowie wiedeńscy		Uczeń: – wyjaśnia, dlaczego Wiedeń stał się miejscem obrad kongresu	Uczeń: – opisuje przebieg obrad kongresu wiedeńskiego – charakteryzuje głównych uczestników kongresu	Uczeń: – przedstawia znaczenie regulaminu dyplomatycznego – wyjaśnia rolę kongresu wiedeńskiego w procesie likwidacji niewolnictwa	Uczeń: – ocenia rolę kongresu wiedeńskiego w dziejach Europy
--	---	--	--	--	--	---

2. Rewolucja przemysłowa	1. Narodziny przemysłu 2. Rewolucja przemysłowa na świecie 3. Maszyna parowa i jej zastosowanie 4. Narodziny elektrotechniki 5. Skutki rewolucji przemysłowej	Uczeń: – wyjaśnienia znaczenie terminów: industrializacja, rewolucja przemysłowa, maszyna parowa – zna datę udoskonalenia maszyny parowej (1763) – identyfikuje postać Jamesa Watta – wymienia przyuczyny rewolucji przemysłowej	Uczeń: – wyjaśnienia znaczenie terminów: manufaktura, fabryka, urbanizacja, kapitał, robotnicy, kapitaliści, proletariat – identyfikuje postacie: Samuela Morse'a, George'a Stephensona – wymienia gałęzie przemysłu, które rozwinęły się dzięki zastosowaniu maszyny parowej – omawia wpływ zastosowania maszyny parowej na rozwój komunikacji	Uczeń: – zna daty: skonstruowania silnika elektrycznego (1831), skonstruowania telegrafu (1837) – identyfikuje postać Michaela Faradaya – wskazuje na mapie państwa, na których terenie rozwinęły się w XIX w. najważniejsze zagłębia przemysłowe Europy – wyjaśnienia okoliczności narodzin przemysłu w XIX w. – przedstawia konsekwencje zastosowania maszyny parowej dla rozwoju przemysłu	Uczeń: – wyjaśnienia znaczenie terminów: cywilizacja przemysłowa, metropolia – zna datę pierwszego telegraficznego połączenia kablowego między Ameryką i Europą (1866) – przedstawia gospodarcze i społeczne skutki industrializacji – wyjaśnienia znaczenie wynalezienia elektryczności dla rozwoju przemysłu i komunikacji	Uczeń: – identyfikuje postacie: Thomasa Newcomena, Charlesa Wheatsone'a, Thomasa Davenporta – wyjaśnienia okoliczności narodzin przemysłu w XIX w. – opisuje sposób działania maszyny parowej – ocenia gospodarcze i społeczne skutki rozwoju przemysłu w XIX w.
--------------------------	---	---	--	--	--	--

3. Nowe idee polityczne	1. Liberalizm 2. Konserwatyzm 3. Idee narodowe 4. Początki ruchu robotniczego 5. Czartyzm 6. Socjalizm i komunizm	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: ideologia, proletariát, ruch robotniczy, strajk, związek zawodowy – identyfikuje postać Adama Smitha	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: liberalizm, konserwatyzm, socjalizm – identyfikuje postacie: Edmunda Burke'a, Karola Marksa – przedstawia okoliczności narodzin liberalizmu, konserwatyzmu i ruchu robotniczego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: wolna konkurencja, komunizm, idee narodowe – identyfikuje postacie: Giuseppe Mazziniego, Henríego de Saint-Simona, Roberta Owena, Fryderyka Engelsa – charakteryzuje założenia liberalizmu, konserwatyzmu, socjalizmu i komunizmu	Uczeń: – zna datę wydania <i>Manifestu komunistycznego</i> (1848) – przedstawia okoliczności narodzin liberalizmu, konserwatyzmu i ruchu robotniczego – wyjaśnia różnice między socjalistami i komunistami – wyjaśnia rolę związków zawodowych w rozwoju ruchu robotniczego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: czartyzm, falanster – zna daty: ruchu czartystów (1836–1848) – opisuje narodziny ruchu czartystów, ich postulaty oraz skutki działalności – ocenia wpływ nowych ideologii na życie społeczne i polityczne w pierwszej połowie XIX w.
-------------------------	--	--	--	--	---	---

4. Przeciwno Świętemu Przymierzu	1. Walka z ładem wiedeńskim 2. Niepodległość Grecji 3. Początek Wiosny Ludów 4. Wystąpienia w Niemczech i Austrii 5. Parlament frankfurcki 6. Powstanie węgierskie 7. Wiosna Ludów we Włoszech 8. Wojna krymska	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Wiosna Ludów – zna datę Wiosny Ludów (1848–1849) – wskazuje na mapie państwa, w których wybuchła Wiosna Ludów; – wymienia przyczyny Wiosny Ludów	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja lipcowa, rewolucja lutowa, parlament frankfurcki – zna daty: rewolucji lipcowej we Francji (1830), wybuchu Wiosny Ludów we Francji (II 1848) – identyfikuje postacie: Mikołaja I, Ludwika Napoleona Bonaparte, Franciszka Józefa I – wskazuje na mapie państwa, które uzyskały niepodległość w pierwszej połowie XIX w. – przedstawia przyczyny i przejawy walki z	Uczeń: – zna daty: uzyskania niepodległości przez Grecję (1829), powstania w Belgii (1830), zwolnienia parlamentu frankfurckiego (V 1848), wybrania Ludwika Napoleona Bonaparte prezydentem Francji (XII 1848), stłumienia powstania węgierskiego (1849), wojny krymskiej (1853–1856) – identyfikuje postacie: Klemensa von Metternicha, Aleksandra II – wskazuje na mapie państwa, w których w latach 1815–1847 wybuchły	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: dekabryści, bankiety – zna daty: wybuchu antytureckiego powstania w Grecji (1821–1822), powstania dekabrystów (XII 1825), uznania niepodległości Belgii (1831), wybuchu Wiosny Ludów w Prusach, Austrii na Węgrzech i we Włoszech (III 1848), powstania robotniczego w Paryżu (VI 1848) – identyfikuje postacie: Karola X, Ludwika Filipa, Lajosa Kossutha, Józefa Bema Karola Alberta – przedstawia cele, przebieg i	Uczeń: – przedstawia przebieg i skutki walki Greków o niepodległość – ocenia znaczenie Wiosny Ludów dla państw i narodów europejskich – omawia rolę parlamentu frankfurckiego w procesie jednoczenia Niemiec
----------------------------------	--	--	---	--	---	---

POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU I

ROZDZIAŁ II: ZIEMIE POLSKIE PO KONGRESIE WIEDEŃSKIM

1. Po upadku Księstwa Warszawskiego	1. Podział ziem polskich 2. Rzeczpospolita 3. Wielkie Księstwo Poznańskie 4. Sytuacja gospodarcza 5. Sytuacja w zaborze austriackim 6. Kultura i oświata	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu – zna datę uwłaszczenia – zna datę powstania Królestwa Polskiego, Wielkiego Księstwa – wskazuje na mapie podział ziem polskich po kongresie wiedeńskim	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu ziemie zabrane – zna daty: reformy uwłaszczeniowej w Wielkim Księstwie – zna daty: reformy uwłaszczeniowej w Wielkim Księstwie – zna daty: reformy uwłaszczeniowej w Wielkim Księstwie – zna daty: reformy uwłaszczeniowej w Wielkim Księstwie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu – zna daty: nadania wolności osobistej chłopom w zaborze pruskim (1807), powołania sejmu prowincjonalnego w Wielkim Księstwie – zna daty: nadania wolności osobistej chłopom w zaborze pruskim (1807), powołania sejmu prowincjonalnego w Wielkim Księstwie – zna daty: nadania wolności osobistej chłopom w zaborze pruskim (1807), powołania sejmu prowincjonalnego w Wielkim Księstwie	Uczeń: – zna datę otwarcia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie (1817) – wyjaśnia, jaką rolę pełniła Rzeczpospolita Krakowska w utrzymaniu polskości – porównuje sytuację gospodarczą ziem polskich pod zaborami – przedstawia warunki rozwoju polskiej kultury i oświaty w zaborze pruskim i Galicji	Uczeń – zna datę wprowadzenia obowiązku szkolnego w zaborze pruskim (1825) – ocenia skutki reformy uwłaszczeniowej w zaborze pruskim – ocenia politykę władz zaborczych wobec Polaków w zaborze pruskim i austriackim
-------------------------------------	---	--	---	---	--	--

2. W Królestwie Polskim	1. Konstytucja Królestwa Polskiego 2. Namieśnik i wielki książę 3. Gospodarka Królestwa Polskiego 4. Kultura i edukacja pod zaborem rosyjskim 5. Opozycja legalna w Królestwie Polskim 6. Tajne spiski i organizacje	Uczeń: – zna datę nadania konstytucji Królestwu Polskiemu (1815) – identyfikuje postacie: Adama Mickiewicza, Piotra Wysockiego – wskazuje na mapie zasięg Królestwa Polskiego – wymienia organy władzy określone w konstytucji Królestwa Polskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kaliszanie, konspiracja – zna daty: objęcia władzy przez Mikołaja I (1825), zawiązania Sprzysiężenia Podchorążych (1828) – identyfikuje postacie: Aleksandra I, wielkiego księcia Konstantego, Mikołaja I, Franciszka Ksawerego Druckiego–Lubeckiego, Stanisława Staszica, Waleriana Łukasińskiego – charakteryzuje ustrój Królestwa Polskiego – opisuje rozwój	Uczeń: – zna daty: otwarcia uniwersytetu w Warszawie (1816), działalności Towarzystwa Filomatów (1817–1823), wprowadzenia cenzury w Królestwie Polskim (1819), założenia Banku Polskiego (1828) – identyfikuje postacie: Józefa Zajęczka, Juliana Ursyna Niemcewicz, Adama Jerzego Czartoryskiego, Włocławskiego i Bonawentury Niemojowskich – wskazuje na mapie najważniejsze okręgi przemysłowe w Królestwie	Uczeń: – zna daty: powstania Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego (1825), wystąpienia kaliszzan (1820) – identyfikuje postacie: Stanisława Kostki Potockiego, Tadeusza Czackiego, Tomasza Zana – wskazuje na mapie Kanał Augustowski – wyjaśnia, jaką rolę w życiu Królestwa Polskiego pełnił wielki książę Konstanty – charakteryzuje działalność kulturalno–oświatową Polaków na ziemiach zabranych	Uczeń: – wymienia wady i zalety ustroju Królestwa Polskiego – ocenia rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego – omawia różnice pomiędzy opozycją legalną i nielegalną w Królestwie Polskim – ocenia stosunek władz carskich do opozycji legalnej i nielegalnej
-------------------------	---	--	--	---	--	--

<p>3. Powstanie listopadowe</p>	<p>1. Wybuch powstania</p> <p>2. Od negocjacji do detronizacji</p> <p>3. Wojna polsko—rosyjska</p> <p>4. Wodzowie powstania listopadowego</p> <p>5. Walki poza Królestwem</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu noc listopadowa – zna daty: wybuchu powstania listopadowego (29/30 XI 1830), bitwy pod Olszynką Grochowską (II 1831), wojny polsko—rosyjskiej (II–X 1831) – identyfikuje postacie: Piotra Wysockiego, Józefa Chłopickiego – wymienia przyczyny powstania listopadowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: dyktator, detronizacja – zna daty: detronizacji Mikołaja I i zerwania unii z Rosją (25 I 1831), bitwy pod Ostrołką (V 1831), bitwy o Warszawę (6–7 IX 1831) – identyfikuje postacie: wielkiego księcia Konstantego, Adama Jerzego Czartoryskiego – wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew powstania listopadowego – wyjaśnia, jakie znaczenie dla powstania listopadowego miała detronizacja 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: przejęcia dyktatury przez Józefa Chłopickiego (XII 1830), – identyfikuje postacie: Ignacego Prądyńskiego, Emilii Plater, Józefa Bema, Iwana Dybiczę, Iwana Paskiewicza – wskazuje na mapie tereny poza Królestwem Polskim, na których toczyły się walki podczas powstania w latach 1830–1831 – opisuje przebieg nocy listopadowej – charakteryzuje poczynania władz powstańczych do wybuchu wojny polsko—rosyjskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: bitwy pod Stoczkiem (II 1831), bitew pod Wawrem i Dębem Wielkim (III 1831), bitew pod Iganiami i Boremlem (IV 1831) – identyfikuje postacie: Józefa Sowińskiego, Jana Skrzyneckiego, Jana Krukowieckiego, Józefa Dwernickiego – przedstawia przebieg walk powstańczych poza Królestwem Polskim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Michała Radziwiłła, Macieja Rybińskiego, Antoniego Giełguda – ocenia postawy wodzów powstania listopadowego – ocenia, czy powstanie listopadowe miało szanse powodzenia
---------------------------------	---	--	--	---	--	--

<p>Tajemnice sprzed wieków – Czy powstanie listopadowe mogło zakończyć się sukcesem?</p>	<p>1. Dlaczego Polacy byli bez szans? 2. Wydarzenia w Belwederze 3. Co zmieniłaby śmierć wielkiego księcia Konstantego o? 4. Jaką liczbę żołnierzy mogli wystawić Rosjanie? 5. Jakie błędy popełnili dowódcy?</p>		<p>Uczeń: – przedstawia oceny historyków dotyczące szans powstania listopadowego</p>	<p>Uczeń: – opisuje zamach na wielkiego księcia Konstantego – porównuje siły militarne Rosji i powstańców – wskazuje błędy dowódców powstania</p>	<p>Uczeń: – podejmuje próbę odpowiedzi na pytanie, czy powstanie listopadowe mogło zakończyć się sukcesem</p>	<p>Uczeń: – ocenia skutki zamachu na wielkiego księcia Konstantego</p>
--	---	--	--	---	---	--

4. Wielka Emigracja	1. Ucieczka przed represjami 2. Stronictwa polityczne na emigracji	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: emigracja, Wielka Emigracja – identyfikuje postacie: Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego – wymienia przyczynny Wielkiej Emigracji – wskazuje na mapie główne kraje, do których emigrowali Polacy po upadku powstania listopadowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: zsyłka, emigrariusz – identyfikuje postacie: Zygmunta Krasińskiego, Joachima Lelewela, Adama Jerzego Czartoryskiego – wymienia główne obozy polityczne powstałe na emigracji – wymienia formy działalności Polaków na emigracji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: katorga, amnestia – zna daty: powstania – przedstawia Towarzystwa Demokratycznego Polskiego (1832) i Hôtel Lambert (1833) – przedstawia stosunek władz i społeczeństw Europy do polskich emigrantów – charakteryzuje program – przedstawia Towarzystwa Demokratycznego Polskiego – przedstawia poglądy środowisk konserwatywnych z Hôtel Lambert 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: powstania Komitetu Narodowego Polskiego (1831), Gromad Ludu Polskiego (1835) – identyfikuje postacie: Ludwika Mierosławskiego, Wiktora Heitmana – wskazuje na mapie trasy, które przemierzali polscy emigranci – przedstawia program Komitetu Narodowego Polskiego – omawia poglądy Gromad Ludu Polskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje działalność kulturalną Polaków na emigracji – ocenia działalność Polaków na emigracji
---------------------	---	---	---	---	---	--

5. Ziemie polskie po powstaniu listopadowym	1. Represje po upadku powstania listopadowego 2. Królestwo Polskie w cieniu Cytadeli 3. Represje w zaborze pruskim 4. Działalność spiskowa 5. Powstanie krakowskie 6. Rabacja galicyjska	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu rusyfikacja – zna datę wybuchu powstania krakowskiego (21/21 II 1846) – wymienia represje wobec uczestników powstania listopadowego – wskazuje przykłady polityki rusyfikacji w Królestwie Polskim po upadku powstania listopadowego – wskazuje na objęte powstaniem krakowskim	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rabacja, kontrybucja – zna daty: wybuchu rabacji galicyjskiej (II 1846) – identyfikuje postacie: Iwana Paskiewicza, Edwarda Dembowskiego, Jakuba Szeli – charakteryzuje politykę władz rosyjskich wobec Królestwa Polskiego – omawia przebieg i skutki powstania krakowskiego – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki rabacji galicyjskiej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: noc paskiewiczowska, Statut organiczny, – zna daty: wprowadzenia Statutu organicznego (1832), ogłoszenia stanu wojennego w Królestwie Polskim (1833), likwidacji Rzeczpospolitej Krakowskiej (XI 1846) – identyfikuje postacie: Szymona Konarskiego, Piotra Ściegiennego – wskazuje na mapie tereny objęte rabacją galicyjską – wyjaśnia, w jakich okolicznościach	Uczeń: – zna daty: powstania Stowarzyszenia Ludu Polskiego (1835), wprowadzenia rosyjskiego kodeksu karnego w Królestwie Polskim (1847) – identyfikuje postacie: Edwarda Flottwella, Karola Libelta, Henryka Kamieńskiego – omawia represje popowstaniowe w zaborze pruskim – charakteryzuje działalność spiskową na ziemiach polskich w latach 30. i 40. XIX w. – przedstawia przyczyny niepowodzenia powstania	Uczeń: – ocenia politykę władz zaborczych wobec Polaków po upadku powstania listopadowego – ocenia postawę chłopów galicyjskich wobec szlachty i powstania krakowskiego
---	---	--	---	--	---	---

6. Wiosna Ludów na ziemiach polskich	1. Nastroje w Wielkopolsce na początku 1848 roku 2. Powstanie w Wielkopolsce 3. W obronie polskości na Warmii, Mazurach i Śląsku 4. Sytuacja w Galicji 5. Ukraiński ruch narodowy 6. Za waszą i naszą wolność	Uczeń: – identyfikuje postacie: Józefa Bema, Adama Mickiewicza – wyjaśnia przyczyny wybuchu Wiosny Ludów na ziemiach polskich pod zaborami – wskazuje na mapie zabory, w których doszło do wystąpień w 1848 r.	Uczeń: – zna daty: powstania wielkopolskiego (IV–V 1848), uwłaszczenia chłopów w Galicji (1848) – identyfikuje postać Ludwika Mierosławskiego – opisuje przebieg Wiosny Ludów w Wielkim Księstwie Poznańskim – omawia przebieg Wiosny Ludów w Galicji	Uczeń: – zna daty: porozumienia w Jarosławcu (IV 1848), bitwy pod Miłosławiem (IV 1848), – identyfikuje postacie: Franza von Stadion, Wojciecha Chrzanowskiego, Józefa Wysockiego, Henryka Dembińskiego – charakteryzuje wkład Polaków w wydarzenia Wiosny Ludów w Europie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu serwituty – zna datę powstania Komitetu Narodowego w Poznaniu (III 1848) – identyfikuje postacie: Józefa Lompy, Emanuela Smolki, Gustawa Gizewiusza, Krzysztofa Mrongowiusza – przedstawia działalność polskich społeczników na Warmii, Mazurach i Śląsku	Uczeń: – wyjaśnia, jakie znaczenie dla polskiego ruchu niepodległościowego w Galicji miał wzrost świadomości narodowościowej wśród Rusinów – ocenia skutki Wiosny Ludów na ziemiach polskich – ocenia decyzję władz austriackich o uwłaszczeniu
--------------------------------------	--	---	---	---	---	--

7. Kultura polska doby romantyzmu	1. Kultura polska 2. po utracie niepodległości 3. Narodziny romantyzmu 4. Polski mesjanizm 5. Początki badań historii Polski	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu romantyzm – identyfikuje postacie: Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Fryderyka Chopina – wymienia poglądy romantyków	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu racjonalizm – identyfikuje postać Joachima Lelewela – wyjaśnia, na czym polegał konflikt romantyków z klasykami – przedstawia najwybitniejszych polskich twórców epoki romantyzmu	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: mesjanizm, salon artystyczny – charakteryzuje warunki, w jakich ukształtował się polski romantyzm – wyjaśnia, czym był polski mesjanizm	Uczeń: – zna datę opublikowania ballady <i>Romantyczność Adama Mickiewicza</i> – identyfikuje postać Andrzeja Towiańskiego, Artura Grottera – przedstawia sytuację kultury polskiej po utracie niepodległości	Uczeń: – ocenia wpływ romantyzmu na niepodległościowe postawy Polaków
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU II						
ROZDZIAŁ III: EUROPA I ŚWIAT PO WIOŚNIE LUDÓW						

1. Stany Zjednoczone w XIX wieku	1. Rozwój Stanów Zjednoczonych	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: wojna secesyjna, Północ, Południe – zna datę wojny secesyjnej (1861–1865)	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: secesja, Konfederacja, Unia, wojna totalna – zna datę wydania dekretu o zniesieniu niewolnictwa (1863) – identyfikuje postacie: Roberta Lee, Ulyssesa Granta	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: taktyka spalonej ziemi, abolicjonizm, demokraci, republikanie – zna daty: wyboru Abrahama Lincolna na prezydenta USA (1860), secesji Karoliny Południowej (1860), powstania Skonfederowanych Stanów Ameryki (1861)	Uczeń: – zna daty: wprowadzenia zakazu przywozu niewolników do Stanów Zjednoczonych (1808), bitwy pod Gettysburgiem (VII 1863), kapitulacji wojsk Konfederacji (VI 1865), ataku na Fort Sumter (IV 1861) – wskazuje na mapie etapy rozwoju terytorialnego Stanów Zjednoczonych w XIX w.	Uczeń: – ocenia znaczenie zniesienia niewolnictwa w Stanach Zjednoczonych – ocenia skutki wojny secesyjnej
2. Podział na Północ i Południe	3. Przyczyny wojny secesyjnej	4. Wojna secesyjna	5. Stany Zjednoczone po wojnie secesyjnej	– omawia społeczne, polityczne i gospodarcze skutki wojny secesyjnej	– omawia przyczyny podziału Stanów Zjednoczonych na Północ i Południe – opisuje przebieg wojny secesyjnej – wyjaśnia, jakie konsekwencje dla dalszego przebiegu	– przedstawia przyczyny i skutki rozwoju terytorialnego Stanów Zjednoczonych w XIX w. – porównuje sytuację gospodarczą,

2. Zjednoczeni e Włoch i Niemiec	1. Dwie koncepcje zjednoczeni a Włoch 2. Piemont 3. Zjednoczeni e Włoch 4. Powstanie Królestwa Włoskiego 5. Polityka Prus 6. Wojny Prus z Danią i Austrią 7. Wojna z Francją 8. Komuna Paryska 9. Polacy w Komunie Paryskiej	Uczeń: – zna daty: powstania Królestwa Włoch (1861), ogłoszenia powstania II Rzeszy Niemieckiej (18 I 1871) – identyfikuje postacie: Giuseppe Garibaldi, Ottona von Bismarcka – wymienia etapy zjednoczenia Włoch i Niemiec – przedstawia skutki zjednoczenia Włoch i Niemiec dla Europy	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: wyprawa „tysiąca czerwonych koszul”, <i>risorgimento</i> – zna daty: wojny Prus z Austrią (1866), wojny francusko-pruskiej (1870–1871) – identyfikuje postacie: Camilla Cavoura, Wilhelma I, Napoleona III – wyjaśnia, jaką rolę w zjednoczeniu Włoch odegrał Giuseppe Garibaldi – omawia etapy zjednoczenia Niemiec – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojny	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu komunałdzi – zna daty: bitew pod Magentą i Solferino (1859), wojny Prus i Austrii z Danią (1864), pokoju we Frankfurcie nad Menem (1871), bitwy pod Sadową (1866), powstania Związku Północno-niemieckiego (1867), bitwy pod Sedanem (1870), Komuny Paryskiej (III–V 1871) – wskazuje na mapie etapy zjednoczenia Włoch i Niemiec – omawia koncepcje zjednoczenia Włoch	Uczeń: – zna daty: powstania Niemieckiego Związku Celnego (1834), zawarcia sojuszu Piemontu z Francją (1858), wojny Piemontu z Austrią (1859), wybuchu powstania w Królestwie Obojga Sycylii (1860), objęcia tronu w Prusach przez Wilhelma I (1861), powstania Czerwonego Krzyża (1863), zajęcia Wenecji przez Królestwo Włoch (1866), powstania Austro-Węgier (1867), zajęcia Państwa Kościelnego przez Królestwo Włoskie (1870) – identyfikuje postacie: Wiktora	Uczeń: – ocenia rolę Ottona von Bismarcka w procesie zjednoczenia Niemiec – ocenia metody stosowane przez Ottona Bismarcka, Camilla Cavoura i Giuseppe Garibaldi w procesie zjednoczenia swoich państw – dostrzega najważniejsze podobieństwa i różnice w procesie zjednoczenia Włoch i Niemiec
----------------------------------	--	---	---	---	---	--

3. Kolonializm w XIX wieku	1. Przyczyny ekspansji kolonialnej 2. Kolonizacja Afryki 3. Polityka kolonialna w Azji 4. Skutki polityki kolonialnej 5. Brytyjskie imperium kolonialne 6. Konflikty kolonialne	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu kolonializm – identyfikuje postać królowej Wiktorii – wymienia przyczyny i skutki ekspansji kolonialnej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: faktoria handlowa, Kompania Wschodnioindyjska – zna datę otwarcia Japonii na świat (1854) – identyfikuje postać Cecila Johna Rhodesa – wskazuje na mapie posiadłości kolonialne Wielkiej Brytanii – wymienia państwa, które uczestniczyły w kolonizacji Afryki i Azji – przedstawia skutki ekspansji kolonialnej dla państw europejskich i mieszkańców terenów podbitych	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: powstanie sipajów, powstanie Mahdiego, wojny opiumowe, wojny burskie, powstanie bokserów – wskazuje na mapie tereny świata, które podlegały kolonizacji pod koniec XIX w. – przedstawia proces kolonizacji Afryki i Azji – wymienia przyczyny konfliktów kolonialnych – wskazuje przykłady konfliktów kolonialnych	Uczeń: – zna daty: wybuchu pierwszej wojny opiumowej (1839), wybuchu powstania Mahdiego (1881) – porównuje proces kolonizacji Afryki i Azji – przedstawia stosunek państw azjatyckich do ekspansji europejskiej – charakteryzuje kolonialne imperium Wielkiej Brytanii	Uczeń: – ocenia politykę mocarstw kolonialnych wobec podbitych ludów i państw
----------------------------	--	--	--	---	--	--

4. Rozwój nowych ruchów politycznych	1. W stronę demokracji 2. Socjaliści i anarchiści 3. Nowe ideologie 4. Emancypacja kobiet 5. Prawa wyborcze dla kobiet	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: system republikański, partia polityczna, monarchia parlamentarna, demokratyzacja – wyjaśnia, na czym polegał proces demokratyzacji – wymienia nowe ruchy polityczne w Europie drugiej połowie XIX w.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: socjaliści, socjaldemokracja, komuniści, chrześcijańska demokracja (chadecja), nacjonalizm, emancypantki, sufrażystki – identyfikuje postacie: Karola Marksa, Leona XIII – przedstawia założenia programowe socialistów – charakteryzuje założenia programowe chrześcijańskiej demokracji – wyjaśnia, na czym polegał nowoczesny nacjonalizm – wymienia postulaty	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja proletariacka, społeczeństwo industrialne, Międzynarodówka , anarchizm, terror indywidualny, szowinizm, syjonizm – zna daty: powstania I Międzynarodówki (1864), ogłoszenia encykliki <i>Rerum novarum</i> (1891) – przedstawia cele i metody działania anarchistów – omawia różnice między zwolennikami socjaldemokracji a komunistami – wyjaśnia, jakie okoliczności	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: solidaryzm społeczny, reformiści/rewizjoniści – zna datę ustanowienia 1 maja Świętem Pracy (1889) – przedstawia wpływ ideologii nacjonalizmu na kształtowanie się różnych postaw wobec narodu i mniejszości narodowych – przedstawia okoliczności kształtowania się syjonizmu i jego założenia	Uczeń: – porównuje systemy ustrojowe w XIX–wiecznej Europie – ocenia następstwa procesu demokratyzacji życia politycznego – ocenia metody stosowane przez anarchistów – ocenia poglądy emancypantek i sufrażystek oraz metody i skutki ich działalności
--------------------------------------	--	---	---	---	--	---

5. Postęp techniczny i zmiany cywilizacyjne	1. Rozwój nauk przyrodniczych	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu teoria ewolucji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu pasteryzacja	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu promieniotwórczość	Uczeń: – zna daty: wynalezienia szczepionki przeciwko wściekliznie (1885), odkrycia bakterii gruźlicy i cholery (1903)	Uczeń: – ocenia znaczenie rozpowszechnienia nowych środków transportu
	2. Rozwój medycyny i higieny	– identyfikuje postacie: Karola Darwina, Marii Skłodowskiej-Curie	– zna daty: ogłoszenia teorii ewolucji przez Karola Darwina (1859), przyznania Nagród Nobla dla Marii Skłodowskiej-Curie (1903 i 1911), pierwszego lotu samolotem (1903), wynalezienia telefonu (1876)	– zna daty: odkrycia promieni X (1895), budowy Kanatu Sueskiego (1859–1869), budowy Kanatu Panamskiego (1904–1914), pierwszego lotu sterowcem (1900), opatentowania fonografu (1878), wynalezienia gramofonu (1887)	– identyfikuje postacie: Roberta Kocha, Karla Benza, Johna Dunlopa, Gottlieba Daimlera, Rudolfa Diesela, Ferdynanda Zeppelina, Josepha Swana	– ocenia znaczenie budowy Kanatu Panamskiego dla rozwoju komunikacji
	3. Rozwój komunikacji i transportu	– wymienia odkrycia naukowe, które wpłynęły na rozwój nauk przyrodniczych i medycznych	– identyfikuje postacie: Ludwika Pasteura, Orville'a i Wilbura Wright, Thomasa Alvě Edisona, Alexandra Grahama Bella	– zna daty: odkrycia bakterii gruźlicy i cholery (1903)	– identyfikuje postacie: Dmitrija Mendelejewa, Pierre'a Curie, Wilhelma Roentgena, Guglielma Marconiego	– ocenia znaczenie budowy Kanatu Panamskiego dla rozwoju komunikacji
	4. Nowe środki transportu	– wymienia odkrycia naukowe, które wpłynęły na rozwój nauk przyrodniczych i medycznych	– zna daty: ogłoszenia teorii ewolucji przez Karola Darwina (1859), przyznania Nagród Nobla dla Marii Skłodowskiej-Curie (1903 i 1911), pierwszego lotu samolotem (1903), wynalezienia telefonu (1876)	– zna daty: odkrycia bakterii gruźlicy i cholery (1903)	– identyfikuje postacie: Roberta Kocha, Karla Benza, Johna Dunlopa, Gottlieba Daimlera, Rudolfa Diesela, Ferdynanda Zeppelina, Josepha Swana	– ocenia znaczenie budowy Kanatu Panamskiego dla rozwoju komunikacji
	5. Życie codzienne	– wskazuje wynalazki, które miały wpływ na życie codzienne	– zna daty: ogłoszenia teorii ewolucji przez Karola Darwina (1859), przyznania Nagród Nobla dla Marii Skłodowskiej-Curie (1903 i 1911), pierwszego lotu samolotem (1903), wynalezienia telefonu (1876)	– zna daty: odkrycia bakterii gruźlicy i cholery (1903)	– identyfikuje postacie: Dmitrija Mendelejewa, Pierre'a Curie, Wilhelma Roentgena, Guglielma Marconiego	– ocenia znaczenie budowy Kanatu Panamskiego dla rozwoju komunikacji

6. Kultura przełomu XIX i XX wieku	1. Literatura i prasa 2. Sztuka i architektura 3. Kultura masowa 4. Upowszechnienie sportu	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kultura masowa, pozytywizm, impresjonizm – przedstawia cechy charakterystyczne kultury masowej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: realizm, naturalizm, secesja – identyfikuje postacie: Auguste'a Comte'a, Charlesa Dickens, Juliusza Verne'a, Lwa Tołstoja, Auguste'a Renoira, Auguste'a i Louisa Lumière – charakteryzuje nowe kierunki w sztuce i architekturze – wyjaśnia, czym charakteryzowało się malarstwo impresjonistów – wymienia idee, które miały rozwijać wśród młodych pokoleń	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu historyzm – zna datę: początków kina (1895), pierwszych nowożytnych igrzysk olimpijskich (1896) – identyfikuje postacie: Émile'a Zola, Fiodora Dostojewskiego, Josepha Conrada, Edgara Degasa, Pierre'a de Coubertina – wyjaśnia, jakie cele społeczne przyświecały literaturze i sztuce przełomu wieków – przedstawia okoliczności upowszechnienia sportu w drugiej połowie XIX w.	Uczeń: – zna datę pierwszej wystawy impresjonistów (1874) – wyjaśnia znaczenie terminu symbolizm, ekspresjonizm, futurizm – wyjaśnia, w jaki sposób podglądy pozytywistów wpłynęły na literaturę i sztukę przełomu XIX i XX w.	Uczeń: – ocenia znaczenie kina dla rozwoju kultury masowej – ocenia zjawisko upowszechnienia sportu w drugiej połowie XIX w.
------------------------------------	---	--	--	--	---	--

Tajemnice sprzed wieków – Kim byli impresjoniści i?	1. Salon Odrzuconych 2. Impresjoniści na dworcu kolejowym 3. Impresja – wschód słońca		Uczeń: – wymienienia cechy malarstwa impresjonistycznego	Uczeń: – wyjaśnienia, w jakich okolicznościach powstało określenie impresjoniści – określa tematykę dzieł impresjonistów	Uczeń: – przedstawia okoliczności, w jakich powstał Salon Odrzuconych	Uczeń: – wyjaśnienia, jaką rolę pełnił Salon w życiu kulturalnym Francji w XIX w.
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU III						
ROZDZIAŁ IV: ZIEMIE POLSKIE PO WIOŚNIE LUDÓW						

1. Ziemie polskie przed powstaniem styczniowym	1. Praca organiczna 2. Zabór austriacki po Wiośnie Ludów 3. Odwiz posewasto polska 4. „Czerwonii i „biali” 5. Przyczyny powstania styczniowe 6. „Rewolucja moralna” w Królestwie Polskim	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: praca organiczna – zna datę manifestacji patriotycznych w Królestwie Polskim (1861) – identyfikuje postacie: Karola Marcinkowskiego, Hipolita Cegielskiego – wymienia założenia pracy organicznej – określa przyczyny powstania styczniowego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „czerwonii”, „biali”, autonomia, modernizacja – zna datę mianowania Aleksandra Wielopolskiego dyrektorem Komisji Wyznań i Oświecenia Publicznego (1861) – identyfikuje postacie: Dezyderego Chłapowskiego, Aleksandra II, Jarośława Dąbrowskiego, Aleksandra Wielopolskiego – wymienia przykłady realizacji programu pracy organicznej – wyjaśnia, na czym polegała	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Bazar, odwiz (wiosna) posewastopolska – zna datę wprowadzenia stanu wojennego w Królestwie Polskim (1861) – identyfikuje postać Andrzeja Zamoyckiego – przedstawia proces polonizacji urzędów w Galicji – charakteryzuje odwiz posewastopolską w Królestwie Polskim – wyjaśnia, jaki cel stawiali sobie organizatorzy manifestacji patriotycznych – wskazuje różnicę w stosunku do powstania zbrojnego między	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu „rewolucja moralna” – zna daty: powstania Bazaru (1841), założenia Towarzystwa Rolniczego (1858) – identyfikuje postacie: Leopolda Kronenberga, Agenora Gołuchowskiego – wyjaśnia, jaką rolę pełniły manifestacje patriotyczne w przededniu wybuchu powstania – porównuje programy polityczne „czerwonych” i „białych”	Uczeń: – ocenia postawy społeczeństwa polskiego wobec polityki zaborców – ocenia politykę Aleksandra Wielopolskiego
--	---	---	--	--	---	---

2. Powstanie styczniowe	1. Wybuch powstania 2. Przebieg powstania 3. Powstańcy styczniowi 4. Upadek powstania	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: branka, wojna partyzancka – zna daty: wybuchu powstania (22 I 1863), ukazu o uwłaszczeniu w Królestwie Polskim (III 1864) – identyfikuje postać Romualda Traugutta – wymienia przyczyńy i okoliczności wybuchu powstania styczniowego – omawia rolę Romualda Traugutta w powstaniu styczniowym – wskazuje przyczyńy upadku powstania styczniowego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kosynierzy, Tymczasowy Rząd Narodowy – zna daty: ogłoszenia manifestu Tymczasowego Rządu Narodowego (22 I 1863), stracenia Romualda Traugutta (VIII 1864) – przedstawia reformy Aleksandra Wielopolskiego – charakteryzuje przebieg walk powstańczych – omawia okoliczności i skutki wprowadzenia dekretu o uwłaszczeniu w Królestwie Polskim	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Komitet Centralny Narodowy – zna datę aresztowania Romualda Traugutta (IV 1864) – identyfikuje postacie: Ludwika Mierosławskiego, Mariana Langiewicza Teodora Berga – wskazuje na mapie zasięg działań powstańczych, tereny objęte działaniami dużych grup powstańczych – omawia cele programowe Tymczasowego Rządu Narodowego – charakteryzuje politykę władz	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: żuawi śmierci, państwo podziemne – zna daty: mianowania Aleksandra Wielopolskiego naczelnikiem Rządu Cywilnego (1862), objęcia dyktatury przez Mariana Langiewicza (III 1863) – identyfikuje postacie Zygmunta Sierakowskiego, Józefa Hauke-Bosaka, Stanisława Brzóska – przedstawia sposób organizacji konspiracyjnego państwa polskiego w czasie	Uczeń: – ocenia stosunek Aleksandra Wielopolskiego do konspiracji niepodległościowej – ocenia postawy dyktatorów powstania styczniowego
-------------------------	--	---	--	--	---	---

3. Represje po powstaniu styczniowym	1. Represje po upadku powstania styczniowego	Uczeń: – wyjaśnienia znaczenie terminów: rusyfikacja, pozytywści – wymienia bezpośrednie represje wobec uczestników powstania styczniowego – przedstawia postawy Polaków w Królestwie Polskim wobec rusyfikacji	Uczeń: – wyjaśnienia znaczenie terminów: lojalizm, Kraj Przywiślański, „noc apuchtinowska” – identyfikuje postać Aleksandra Apuchтина – przedstawia politykę władz carskich wobec Królestwa Polskiego – charakteryzuje proces rusyfikacji w Królestwie Polskim	Uczeń: – wyjaśnienia znaczenie terminów: kibitka, tajne komplety, trójlojalizm – zna datę powstania Szkoły Głównej Warszawskiej (1862) – identyfikuje postać Michała Murawjowa – omawia walkę władz carskich z polskim Kościołem – charakteryzuje proces rusyfikacji na ziemiach zabranych	Uczeń: – wyjaśnienia znaczenie terminów: Uniwersytet Latający, Towarzystwo Oświaty Narodowej, generał–gubernator – zna datę powstania zabajkalskiego (1866) – omawia rolę i postawy Polaków na zesłaniu	Uczeń: – ocenia politykę caratu wobec ludności polskiej na ziemiach zabranych – ocenia postawy Polaków w Królestwie Polskim wobec rusyfikacji
--------------------------------------	--	---	--	---	--	--

4. W zaborze pruskim i austriackim	1. Germanizacja i kulturkampf 2. Antypolska polityka władz 3. Walka Polaków z germanizacją 4. Autonomia galicyjska 5. Stańczycy	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu germanizacja – zna datę protestu dzieci we Wrześni (1901) – identyfikuje postacie: Ottona von Bismarcka, Michała Drzymały – charakteryzuje politykę germanizacji – przedstawia postawy Polaków wobec germanizacji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: autonomia kulturkampf, strajk szkolny, rugi pruskie, – zna daty: rozpoczęcia rugów pruskich (1885), strajku szkolnego w Wielkopolsce (1906) – identyfikuje postać Marii Konopnickiej – wyjaśnia, na czym polegała polityka kulturkampfu – opisuje przejawy polityki germanizacyjnej w gospodarce i oświacie – wymienia instytucje autonomiczne w Galicji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Komisja Kolonizacyjna, Hakata – zna daty: wprowadzenia języka niemieckiego jako jedyne go języka państwowego w Wielkopolsce (1876), powstania Komisji Kolonizacyjnej (1886), – identyfikuje postacie: Mieczysława Ledóchowskiego, Józefa Szujskiego – przedstawia postawę polskiego Kościoła wobec kulturkampfu – omawia działalność instytucji prowadzących	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu stańczycy – zna daty: ogłoszenia tzw. noweli osadniczej (1904), wprowadzenia tzw. ustawy kagańcowej (1908) – identyfikuje postacie: Agenora Gołuchowskiego, Kazimierza Badeniego, Piotra Wawrzyniaka – przedstawia okoliczności nadania Galicji autonomii przez władze austriackie – wyjaśnia, jaką rolę w życiu Galicji odgrywali stańczycy	Uczeń: – ocenia postawy Polaków wobec polityki germanizacyjnej władz pruskich – ocenia znaczenie autonomii galicyjskiej dla rozwoju polskiego życia narodowego – ocenia poglądy stańczyków na problem polskich powstań narodowych
------------------------------------	---	--	--	---	---	--

5. Rozwój gospodarczy ziem polskich	1. Przemiany gospodarcze ziem zaboru rosyjskiego 2. Pod panowaniem pruskim 3. Gospodarka Galicji 4. Łódź wielko-przemysłowa 5. Przemiany społeczne na ziemiach polskich 6. Asymilacja Żydów 7. Przemiany cywilizacyjna ziemiach polskich	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu emigracja zarobkowa – zna datę uwłaszczenia chłopów w zaborze rosyjskim (1864) – identyfikuje postać Hipolita Cegielskiego – wyjaśnia przyczyny i wskazuje kierunki emigracji zarobkowej Polaków pod koniec XIX w. – wskazuje na mapie okęgi przemysłowe w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: burżuazja, inteligencja, ziemieństwo – zna datę zniesienia granicy celnej z Rosją (1851) – identyfikuje postać Ignacego Łukasiewicza – wymienia grupy społeczne, które wykształciły się w społeczeństwie polskim w XIX w. – opisuje okęgi przemysłowe w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych – omawia rozwój przedsiębiorczości i Polaków w zaborze pruskim i wymienia jej przykłady – charakteryzuje	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: asymilacja, spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe – zna datę zakończenia budowy kolei warszawsko-wiedeńskiej (1848) – identyfikuje postać Franciszka Stfczyka – przedstawia uwarunkowania rozwoju przemysłu w Królestwie Polskim – przedstawia rozwój przemysłu i rolnictwa w zaborze pruskim – omawia rozwój Łodzi jako miasta przemysłowego – omawia rozwój spółdzielczości	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: haskala serwituty, famuty – zna datę pierwszego lotu samolotem na ziemiach polskich (1910) – porównuje rozwój gospodarczy ziem polskich trzech zaborów	Uczeń: – ocenia postawy Polaków wobec różnych problemów związanych z rozwojem gospodarczym ziem polskich pod zaboremami
-------------------------------------	--	--	--	--	---	--

6. Nowe ruchy polityczne na ziemiach polskich	1. Ruch socjalistyczny na ziemiach polskich	Uczeń: – zna daty: powstania Polskiej Partii Socjalistycznej (1892), Stronictwa Narodowo-Demokratycznego (1897), Polskiego Stronictwa Ludowego (1903) – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Wincentego Witosa – wskazuje partie należące do ruchu socjalistycznego, narodowego i ludowego – wymienia założenia programowe Polskiej Partii Socjalistycznej, Stronictwa Narodowo-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu solidaryzm narodowy – zna daty: powstania Wielkiego Proletariatu (1882), Polskiej Partii Socjaldemokratycznej Galicji i Śląska (1897) – identyfikuje postacie: Ludwika Maryńskiego, Stanisława Wojciechowskiego, Ignacego Daszyńskiego – przedstawia cele ruchu robotniczego – charakteryzuje program nurtu niepodległościowego w polskim ruchu socjalistycznym – omawia	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: endencja, internacjonalizm – identyfikuje postacie: Bolesława Limanowskiego, Róży Luksemburg, Juliana Marchlewskiego, Franciszka Stęfczyka – omawia okoliczności narodzin ruchu robotniczego na ziemiach polskich – charakteryzuje program nurtu rewolucyjnego w polskim ruchu socjalistycznym – wyjaśnia, dlaczego polski ruch ludowy powstał i rozwinął się w Galicji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: program brukselski, program paryski – zna daty powstania Socjaldemokracji Królestwa Polskiego (1893), Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy (1900), Ligi Narodowej (1893), Stronictwa Ludowego (1895) – identyfikuje postacie Stanisława Stojłowskiego, Marii i Bolesława Wysłouchów – porównuje założenia programowe PPS i SDKPiL	Uczeń: – wyjaśnia, jaki wpływ miała działalność partii politycznych na postawy Polaków pod zaborem – ocenia skalę realizacji haseł polskich partii politycznych w XIX i na początku XX w.
---	---	---	---	--	---	---

7. Organizacje niepodległościowe na początku XX wieku	1. Rewolucja 1905 roku na ziemiach polskich	Uczeń: – wyjaśnienia znaczenie terminów: orientacja prorosyjska, orientacja proaustriacka, krawawa niedziela	Uczeń: – wyjaśnienia znaczenie terminów: strajk powszechny, Organizacja Bojowa PPS, organizacja paramilitarna	Uczeń: – wyjaśnienia znaczenie terminów: Duma Państwowa, Macierz Szkolna, strajk szkolny	Uczeń: – zna daty: podziału na PPS-Frakcję Rewolucyjną i PPS- – Lewicę (1906), utworzenia Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” (1867)	Uczeń: – ocenia stosunek polskich partii politycznych do rewolucji 1905–1907 – ocenia postawy Polaków w przededniu nadciągającego konfliktu międzynarodowego
	2. Powstanie łódzkie	– zna datę rewolucji 1905–1907	– zna daty krawawej niedzieli (22 I 1905), powstania Związku Walki Czynnej (1908)	– zna daty: powstania łódzkiego (I–VI 1905), powstania Komisji Tymczasowej Skonfederowanych Stronnictw Niepodległościowych (1912)	– identyfikuje postać Józefa Mireckiego	
	3. Działalność polskich partii politycznych	– identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego	– identyfikuje postacie: Kazimierza Sosnkowskiego, Władysława Sikorskiego	– wskazuje na mapie ośrodki wystąpień robotniczych w czasie rewolucji 1905–1907	– porównuje założenia programowe orientacji niepodległościowych do 1914 r.	
	4. Skutki rewolucji	– omawia skutki rewolucji 1905–1907 na ziemiach polskich	– wymienia przytoczony rewolucji 1905–1907 w Rosji i Królestwie Polskim	– omawia przebieg powstania łódzkiego		
	5. Działania organizacji Bojowej PPS	– charakteryzuje orientację proaustriacką i prorosyjską	– przedstawia przebieg rewolucji 1905–1907 w Królestwie Polskim	– opisuje działalność polskich partii politycznych w czasie rewolucji		
	6. Orientacje polityczne Polaków na początku XX wieku					
	7. Organizacje niepodległościowe					

Tajemnice sprzed wieków – Jak działała Organizacja Bojowa PPS?	1. Pierwsze wystąpienie zbrojne 2. Broń 3. Rozwój Organizacji Bojowej PPS 4. Jak uwolniono więźniów politycznych? 5. Akcja czterech premierów	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Organizacja Bojowa PPS – identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego – wyjaśnia cele, dla których została powołana Organizacja Bojowa PPS	Uczeń: – zna datę powstania Organizacji Bojowej PPS (1904) – opisuje udział Organizacji Bojowej PPS w rewolucji 1905–1907 w Królestwie Polskim	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „akcje dynamitowe”, „krwawa środa” – identyfikuje postacie: Walerego Ślawka, Tomasza Arciszewskiego – przedstawia okoliczności pierwszego zbrojnego wystąpienia Organizacji Bojowej PPS	Uczeń: – zna daty: „krwawej środy” (1906), napadu na pociąg pod Bezdanami (1908) – identyfikuje postacie: Stefana Okrzei, Aleksandra Prystora – omawia na wybranych przykładach działalność Organizacji Bojowej PPS	Uczeń: – omawia strukturę organizacyjną Organizacji Bojowej PPS – ocenia skuteczność działań Organizacji Bojowej PPS
--	---	---	--	---	---	--

8. Kultura polska na przełomie XIX i XX wieku	1. Kultura narodowa Polaków 2. Polski pozytywizm 3. Rola historii 4. Malarstwo historyczne 5. Kultura Młodej Polski 6. Początki kultury masowej 7. Sztuka polska przełomu XIX i XX w.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: pozytywizm, praca organiczna, praca u podstaw, Młoda Polska – identyfikuje postacie: Henryka Sienkiewicza, Elizy Orzeszkowej, Bolesława Prusa, Władysława Reymonta, Marię Konopnicką, Jana Matejkę – wyjaśnia, na czym polegała literatura i malarstwo tworzone ku pokrzepieniu serc – podaje przykłady literatury i malarstwa tworzonego ku pokrzepieniu serc	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: modernizm, pozytywizm warszawski – identyfikuje postacie: Juliusza i Wojciecha Kossaków, Artura Grottgera, Józefa Ignacego Kraszewskiego, Stanisława Wyspiańskiego, Stefana Żeromskiego – wyjaśnia, dlaczego Galicja stała się centrum polskiej nauki i kultury – przedstawia hasła pozytywistów warszawskich – omawia realizację haseł pracy u podstaw – charakteryzuje kulturę Młodej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: literatura postyczniowa, skauting – zna daty: otwarcia Polskiej Akademii Umiejętności (1873), powołania Towarzystwa Oświaty Ludowej (1872), utworzenia Polskiej Macierzy Szkolnej (1906) – identyfikuje postacie: Aleksandra Świętochowskiego, Stanisława Przybyszewskiego, Jana Kasprowicza – wyjaśnia wpływ poglądów pozytywistycznych na rozwój literatury – wyjaśnia, jaką	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: cyganeria, ogródki jordanowskie, neoromantyzm – identyfikuje postacie: Wojciecha Gersona, Artura Górskiego, Kazimierza Prószyńskiego, Henryka Jordana, Andrzeja Matkowskiego – wyjaśnia, jaki wpływ na przemiany światopoglądowe miała klęska powstania styczniowego	Uczeń: – charakteryzuje sztukę polską przełomu XIX i XX w. – ocenia skuteczność tworzenia literatury i malarstwa ku pokrzepieniu serc
---	---	---	--	--	---	---

POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU IV

ROZDZIAŁ V: I WOJNA ŚWIATOWA

1. Świat na drodze ku wojnie światowej					
1. Nowe mocarstwa	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: trójpoprzymierze / państwa centralne, trójpoprzymierze / ententa, aneksja	Uczeń: – zna daty: wojny rosyjsko–japońskiej (1904–1905), I wojny bałkańskiej (1912), II wojny bałkańskiej (1913)	Uczeń: – zna daty: podpisanie układu rosyjsko–francuskiego (1892), podpisanie porozumienia francusko–brytyjskiego (1904), podpisanie porozumienia rosyjsko–brytyjskiego (1907), bitwy pod Cuszimą (1905)	Uczeń: – zna daty: wojny rosyjsko–tureckiej (1877–1878), kongresu berlińskiego (1878), aneksji Bośni i Hercegowiny przez Austro–Węgry (1908)	Uczeń: – ocenia wpływ konfliktów kolonialnych na sytuację w Europie
2. Konflikty między europejskimi mocarstwami	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: pacyfizm, kocioł bałkański	– zna daty: wojny rosyjsko–japońskiej (1904–1905), I wojny bałkańskiej (1912), II wojny bałkańskiej (1913)	– zna daty: podpisanie porozumienia francusko–brytyjskiego (1904), podpisanie porozumienia rosyjsko–brytyjskiego (1907), bitwy pod Cuszimą (1905)	– zna daty: wojny rosyjsko–tureckiej (1877–1878), kongresu berlińskiego (1878), aneksji Bośni i Hercegowiny przez Austro–Węgry (1908)	– ocenia wpływ konfliktów kolonialnych na sytuację w Europie
3. Konflikty kolonialne	– zna daty: zawarcia trójpoprzymierza (1882), powstania trójpoprzymierza (1907)	– wskazuje na mapie państwa, które w wyniku wojen bałkańskich zdobyły największe tereny	– wyjaśnia, jaki wpływ na ład światowy miało powstanie nowych mocarstw w drugiej połowie XIX i na początku XX w.	– przedstawia wpływ konfliktów kolonialnych na sytuację w Europie	– przedstawia wpływ konfliktów bałkańskich na zaostrezenie sytuacji międzynarodowej w Europie
4. Wyścig zbrojeń	– wskazuje na mapie państwa należące do trójpoprzymierza i trójpoprzymierza	– omawia przyczyny narastania konfliktów między europejskimi mocarstwami	– opisuje okoliczności powstania trójpoprzymierza i trójpoprzymierza	– przedstawia przebieg wojny	
5. Rywalizacja na morzach	– wskazuje na mapie państwa należące do trójpoprzymierza i trójpoprzymierza	– omawia przyczyny narastania konfliktów między europejskimi mocarstwami	– opisuje okoliczności powstania trójpoprzymierza i trójpoprzymierza	– przedstawia przebieg wojny	
6. Wojna rosyjsko–japońska	– wskazuje na mapie państwa należące do trójpoprzymierza i trójpoprzymierza	– omawia przyczyny narastania konfliktów między europejskimi mocarstwami	– opisuje okoliczności powstania trójpoprzymierza i trójpoprzymierza	– przedstawia przebieg wojny	
7. Konflikty na Bałkanach	– wskazuje na mapie państwa należące do trójpoprzymierza i trójpoprzymierza	– omawia przyczyny narastania konfliktów między europejskimi mocarstwami	– opisuje okoliczności powstania trójpoprzymierza i trójpoprzymierza	– przedstawia przebieg wojny	

2. Na frontach I wojny światowej	1. Wybuch I wojny światowej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Wielka Wojna, front – zna daty: I wojny światowej (1914–1918), podpisania kapitulacji przez Niemcy w Compiègne (11 XI 1918)	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: ultimatum, wojna błyskawiczna, wojna pozycyjna nieograniczona wojna podwodna, – zna daty: zamachu w Sarajewie (28 VI 1914), przyłączenia się Włoch do ententy (1915), ogłoszenia nieograniczonej wojny podwodnej (1917), podpisania traktatu brzeskiego (3 III 1918)	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu U–Boot – zna daty: wypowiedzenia wojny Serbii przez Austro–Węgry (28 VII 1914), bitwy nad Marną (IX 1914), bitwy pod Verdun (1916), bitwy pod Ypres (1915), ataku Niemiec na Belgię i Francję (VIII 1914), wypowiedzenia wojny Niemcom przez Stany Zjednoczone (IV 1917), kapitulacji Austro–Węgier (XI 1918)	Uczeń: – zna daty: przyłączenia się Japonii do ententy (1914), przyłączenia się Turcji do państw centralnych (1914), bitwy o Gallipoli (1915), przyłączenia się Bułgarii do państw centralnych (1915), zatopienia Lusitanii (1915), bitwy nad Sommą (1916), bitwy jutlandzkiej (1916), przyłączenia się Grecji do ententy (1917), buntu marynarzy w Kilonii (XI 1918)	Uczeń: – ocenia skutki ogłoszenia przez Niemcy nieograniczonej wojny podwodnej – omawia przebieg wojny na morzach i oceanach – ocenia skutki zastosowania przez Niemcy gazów bojowych
2. Wojna na morzach	3. Walki na zachodzie Europy	4. Walki na Bałkanach i we Włoszech	5. Wojna pozycyjna	6. Koniec Wielkiej Wojny	7. Kapitulacja Niemiec	

Tajemnice sprzed wieków – Jakie były początki czołgów?	1. Pierwsze „zbiorniki” 2. Pierwsze czołgi na froncie 3. Powstanie sił pancernych 4. Walka w czołgach	Uczeń:	Uczeń: – wymienienia zalety i wady zastosowania czołgów w czasie I wojny światowej	Uczeń: – wymienienia przykłady zastosowania czołgów w czasie I wojny światowej – wyjaśnienia okoliczności narodzin broni pancernej	Uczeń: – przedstawia okoliczności powstania brytyjskich sił pancernych i określa ich wartość bojową	Uczeń: – ocenia użyteczność czołgów w prowadzeniu działań wojennych
--	--	--------	---	--	--	--

3. I wojna światowa na ziemiach polskich	1. Walki na froncie wschodnim 2. Zniszczenia wojenne na ziemiach polskich 3. U boku państw centralnych 4. Formacje polskie u boku Rosji 5. Wojsko polskie we Francji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Legiony Polskie – zna datę sformowania Legionów Polskich (1914) – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego – przedstawia okoliczności, w jakich powstały Legiony Polskie i wskazuje cele ich działalności	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kryzys przysięgowy, Polska Organizacja Wojskowa – zna daty: powstania Kompanii Kadrowej (1914), bitwy pod Goricami (1915), kryzysu przysięgowego (VII 1917), powstania Polskiej Organizacji Wojskowej (1914) – wskazuje na mapie rejon walk Legionów Polskich – omawia udział polskich formacji zbrojnych u boku państw centralnych i u boku ententy – wyjaśnia, jak	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Legion Puławski, Błękitna Armia – zna daty: bitwy pod Tannenbergiem (VIII 1914), bitwy pod Kostiuchnowką (1916), bitwy pod Rokitną (1915), bitwy pod Kaniowem (1918) – identyfikuje postać Józefa Hallera – wskazuje na mapie podział ziem polskich w 1915 r. – przedstawia genezę i organizację Legionów Polskich – wyjaśnia, jakie znaczenie dla sprawy niepodległości	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu wojna manewrowa – zna daty: wkroczenia Kompanii Kadrowej do Królestwa Polskiego (6 VIII 1914), powstania Komitetu Narodowego Polskiego w Warszawie (1914), powstania Naczelnego Komitetu Narodowego (1914), powstania Legionu Puławskiego (1914) powstania Komitetu Narodowego Polskiego w Łozannie (1917) – opisuje przebieg działań wojennych na froncie	Uczeń: – porównuje taktykę prowadzenia działań na froncie wschodnim i zachodnim – ocenia sposób traktowania ziem polskich przez zaborców w czasie I wojny światowej – ocenia wkład Legionów Polskich w odzyskanie niepodległości przez Polaków
--	--	---	---	--	---	---

4. Rewolucje w Rosji	1. Rewolucja lutowa	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja lutowa, rewolucja październikowa	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: bolszewicy, Rada Komisarzy Ludowych, Armia Czerwona, łagry	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: dwuwładza, Rząd Tymczasowy, biała gwardia, Czecha, dyktatura proletariatu, tezy kwietniowe	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: eserowcy, mienszewicy, kadeci	Uczeń: – charakteryzuje okres dwuwładzy w Rosji – ocenia skutki przewrotu bolszewickiego dla Rosji i Europy
	2. Okres dwuwładzy	– wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja lutowa, rewolucja październikowa	– zna daty: wojny domowej w Rosji (1919–1922), powstania ZSRS (XII 1922)	– zna daty: obalenia caratu przez Rząd Tymczasowy (15 III 1917), ogłoszenia tez kwietniowych przez Lenina (IV 1917)	– zna daty: powstania Rady Komisarzy Ludowych (XI 1917), ogłoszenia konstytucji (VII 1918)	
	3. Rosyjskie stronnictwa polityczne	– zna daty: wybuchu rewolucji lutowej (III 1917), wybuchu rewolucji październikowej (XI 1917)	– identyfikuje postać Mikołaja II	– identyfikuje postacie: Feliksa Dzierżyńskiego, Lwa Trockiego	– identyfikuje postacie: Aleksandra Kiereńskiego, Grigorija Rasputina	
	4. Przewrót bolszewicki	– wymienia przyczyny i skutki rewolucji lutowej i październikowej	– wskazuje na mapie miejsce wybuchu rewolucji lutowej oraz ośrodki, które zapoczątkowały rewolucje październikową	– omawia sytuację wewnętrzną w Rosji w czasie I wojny światowej	– wymienia rosyjskie stronnictwa polityczne i przedstawia ich założenia programowe	
	5. Wojna domowa		– identyfikuje postać Mikołaja II	– omawia przebieg rewolucji lutowej	– omawia losy rodziny carskiej	
	6. Armia Czerwona		– omawia przebieg rewolucji lutowej	– omawia losy rodziny carskiej	– omawia losy rodziny carskiej	
	7. Rosja po rewolucji		– omawia przebieg rewolucji lutowej	– omawia losy rodziny carskiej	– omawia losy rodziny carskiej	

5. Sprawa polska w czasie I wojny światowej	1. Państwa zaborcze a sprawa polska	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Akt 5 listopada (manifest dwóch cesarzy)	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Rada Regencyjna – zna datę programu pokojowego prezydenta Wilsona (8 I 1918) – identyfikuje postacie: Thomasa Woodrowa Wilsona, Władysława Grabskiego – przedstawia stosunek państw centralnych do sprawy polskiej – omawia sprawę polską w polityce państw ententy	Uczeń: – zna datę ogłoszenia odezwy cara Mikołaja II (1916), powstania Rady Regencyjnej (1917), odezw Rządu Tymczasowego i bolszewików (1917) – identyfikuje postacie: Aleksandra Kakowskiego, Zdzisława Lubomirskiego, Józefa Ostrowskiego, Georges Clemenceau, Davida Lloyd George'a – omawia udział delegacji polskiej na konferencji wersalskiej	Uczeń: – zna datę ogłoszenia odezwy Mikołaja Romanowa do Polaków (VIII 1914) – identyfikuje postacie Mikołaja Mikołajewicza, Karla Kuka, Hansa von Beselera – przedstawia zależność między sytuacją militarną państw centralnych i ententy podczas I wojny światowej a ich stosunkiem do sprawy polskiej	Uczeń: – ocenia, jakie znaczenie dla Polaków miał Akt 5 listopada i program pokojowy prezydenta Wilsona
	2. Akt 5 listopada					
	3. Sprawa polska w polityce ententy					
	4. Polacy na konferencji paryskiej					
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU V						

ROZDZIAŁ VI: ŚWIAT W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM

1. Świat po I wojnie światowej	1. Ład wersalski	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Wielka Czwórka, Liga Narodów, wielki kryzys	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: demilitaryzacja, ład wersalski, czarny czwarteł, New Deal	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: plebiscyt, europeizacja, wolne miasto, mały traktat wersalski	Uczeń: – zna daty: wstąpienia Niemiec do Ligi Narodów (1926), wstąpienia ZSRS do Ligi Narodów (1934)	Uczeń: – ocenia skuteczność funkcjonowania Ładu wersalskiego – ocenia wpływ wielkiego kryzysu gospodarczego na sytuację polityczną w Europie
	2. Zniszczenia i straty po I wojnie światowej	3. Nowy układ sił w Europie	– zna daty: obrad konferencji paryskiej (XI 1918–VI 1919), układu w Locarno (1925), czarnego czwartku (24 X 1929), wprowadzenia New Deal (1933)	– zna daty: podpisania traktatów z Austrią (1919) i Węgrami (1920) oraz traktatu z Turcją (1920)	– omawia postanowienia pokojów podpisanych z dawnymi sojusznikami Niemiec	
	4. Liga Narodów	4. Liga Narodów	– identyfikuje postać Franklina Delano Roosevelta	– identyfikuje postać Kemala Mustafy	– wyjaśnia, jaką rolę w podważeniu Ładu wersalskiego odegrał układ w Locarno	
	5. Wielki kryzys gospodarczy	5. Wielki kryzys gospodarczy	– wskazuje na mapie państwa europejskie decydujące o Ładzie wersalskim – wymienia postanowienia traktatu wersalskiego	– wskazuje na mapie zmiany terytorialne wynikające z traktatu wersalskiego – charakteryzuje układ sił w powojennej Europie		

2. Narodziny faszyzmu	1. Włochy po I wojnie światowej	Uczeń: – wyjaśnić znaczenie terminów: faszyzm, marsz na Rzym, narodowy socjalizm (nazizm), antysemityzm, obóz koncentracyjny, führer	Uczeń: – wyjaśnić znaczenie terminów: „czarne koszule”, ustawy norymberskie, autorytaryzm, totalitaryzm	Uczeń: – wyjaśnić znaczenie terminów: pakty laterańskie, noc długich noży, noc kryształowa	Uczeń: – wyjaśnić znaczenie terminów: korporacja, system monopartyjny, pucz, indoktrynacja	Uczeń: – wyjaśnić, dlaczego w Europie zyskały popularność rządy autorytarne
	2. Rządy faszystów we Włoszech	Uczeń: – zna datę: przejęcia władzy przez Hitlera	Uczeń: – zna datę: przejęcia władzy przez Benitę Mussoliniego	Uczeń: – zna datę: powstania Związku Włoskich Kombatantów (1919), puczu monachijskiego (1923), powstania Narodowej Partii Faszystowskiej (1921), podpalenia Reichstagu (II 1933)	Uczeń: – zna datę: politykę nazistów do 1939 r.	Uczeń: – ocenia wpływ polityki prowadzonej przez Benitę Mussoliniego i Adolfa Hitlera na życie obywateli
	3. Nazizm	Uczeń: – zna datę: marszu na Rzym (1922), przejęcia przez Adolfa Hitlera funkcji kanclerza (I 1933)	Uczeń: – zna datę: przejęcia funkcji premiera (1922), funkcjonowania Republiki Weimarskiej (1919–1933), powstania paktów laterańskich (1929), przejęcia pełnej władzy w Niemczech przez Adolfa Hitlera (VIII 1934), nocy kryształowej (1938)	Uczeń: – zna datę: powstania Związku Włoskich Kombatantów (1919), puczu monachijskiego (1923), powstania Narodowej Partii Faszystowskiej (1921), podpalenia Reichstagu (II 1933)	Uczeń: – zna datę: politykę nazistów do 1939 r.	Uczeń: – ocenia wpływ polityki prowadzonej przez Benitę Mussoliniego i Adolfa Hitlera na życie obywateli
	4. Republika weimarska	Uczeń: – zna datę: przejęcia funkcji kanclerza (I 1933)	Uczeń: – zna datę: przejęcia funkcji premiera (1922), funkcjonowania Republiki Weimarskiej (1919–1933), powstania paktów laterańskich (1929), przejęcia pełnej władzy w Niemczech przez Adolfa Hitlera (VIII 1934), nocy kryształowej (1938)	Uczeń: – zna datę: powstania Związku Włoskich Kombatantów (1919), puczu monachijskiego (1923), powstania Narodowej Partii Faszystowskiej (1921), podpalenia Reichstagu (II 1933)	Uczeń: – zna datę: politykę nazistów do 1939 r.	Uczeń: – ocenia wpływ polityki prowadzonej przez Benitę Mussoliniego i Adolfa Hitlera na życie obywateli
	5. Przejęcie władzy przez Hitlera	Uczeń: – zna datę: marszu na Rzym (1922), przejęcia przez Adolfa Hitlera funkcji kanclerza (I 1933)	Uczeń: – zna datę: przejęcia funkcji premiera (1922), funkcjonowania Republiki Weimarskiej (1919–1933), powstania paktów laterańskich (1929), przejęcia pełnej władzy w Niemczech przez Adolfa Hitlera (VIII 1934), nocy kryształowej (1938)	Uczeń: – zna datę: powstania Związku Włoskich Kombatantów (1919), puczu monachijskiego (1923), powstania Narodowej Partii Faszystowskiej (1921), podpalenia Reichstagu (II 1933)	Uczeń: – zna datę: politykę nazistów do 1939 r.	Uczeń: – ocenia wpływ polityki prowadzonej przez Benitę Mussoliniego i Adolfa Hitlera na życie obywateli
	6. Społeczeństwo III Rzeszy	Uczeń: – zna datę: marszu na Rzym (1922), przejęcia przez Adolfa Hitlera funkcji kanclerza (I 1933)	Uczeń: – zna datę: przejęcia funkcji premiera (1922), funkcjonowania Republiki Weimarskiej (1919–1933), powstania paktów laterańskich (1929), przejęcia pełnej władzy w Niemczech przez Adolfa Hitlera (VIII 1934), nocy kryształowej (1938)	Uczeń: – zna datę: powstania Związku Włoskich Kombatantów (1919), puczu monachijskiego (1923), powstania Narodowej Partii Faszystowskiej (1921), podpalenia Reichstagu (II 1933)	Uczeń: – zna datę: politykę nazistów do 1939 r.	Uczeń: – ocenia wpływ polityki prowadzonej przez Benitę Mussoliniego i Adolfa Hitlera na życie obywateli
	7. Zbrodnie nazistów do 1939 roku	Uczeń: – zna datę: marszu na Rzym (1922), przejęcia przez Adolfa Hitlera funkcji kanclerza (I 1933)	Uczeń: – zna datę: przejęcia funkcji premiera (1922), funkcjonowania Republiki Weimarskiej (1919–1933), powstania paktów laterańskich (1929), przejęcia pełnej władzy w Niemczech przez Adolfa Hitlera (VIII 1934), nocy kryształowej (1938)	Uczeń: – zna datę: powstania Związku Włoskich Kombatantów (1919), puczu monachijskiego (1923), powstania Narodowej Partii Faszystowskiej (1921), podpalenia Reichstagu (II 1933)	Uczeń: – zna datę: politykę nazistów do 1939 r.	Uczeń: – ocenia wpływ polityki prowadzonej przez Benitę Mussoliniego i Adolfa Hitlera na życie obywateli
	8. Faszizm i autorytaryzm w innych państwach europejskich	Uczeń: – zna datę: marszu na Rzym (1922), przejęcia przez Adolfa Hitlera funkcji kanclerza (I 1933)	Uczeń: – zna datę: przejęcia funkcji premiera (1922), funkcjonowania Republiki Weimarskiej (1919–1933), powstania paktów laterańskich (1929), przejęcia pełnej władzy w Niemczech przez Adolfa Hitlera (VIII 1934), nocy kryształowej (1938)	Uczeń: – zna datę: powstania Związku Włoskich Kombatantów (1919), puczu monachijskiego (1923), powstania Narodowej Partii Faszystowskiej (1921), podpalenia Reichstagu (II 1933)	Uczeń: – zna datę: politykę nazistów do 1939 r.	Uczeń: – ocenia wpływ polityki prowadzonej przez Benitę Mussoliniego i Adolfa Hitlera na życie obywateli

Tajemnice sprzed wieków – W jaki sposób Niemcy odbudowali swoją armię?	1. Decyzje konferencji paryskiej 2. Czołgi jako ciągniki rolnicze 3. Szkolenie żołnierzy 4. Współpraca z ZSRS	Uczeń: – zna datę zawarcia układu w Rapallo (1922) – wymienia postanowienia traktatu wersalskiego dotyczące armii niemieckiej	Uczeń: – przedstawia sposoby łamania przez Niemcy postanowień traktatu wersalskiego dotyczących wojska – opisuje współpracę niemiecko–radziecką w dziedzinie militarnej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Reichswehra – zna datę wypowiedzenia przez Niemcy klauzuli militarnych traktatów wersalskiego (1935)	Uczeń: – omawia proces szkolenia żołnierzy na potrzeby przyszłej armii niemieckiej – przedstawia rozwój niemieckiej broni pancerniej	Uczeń: – ocenia wojskową współpracę między Niemcami a ZSRS i jej wpływ na zagrożenie pokoju międzynarodowego
--	--	---	---	---	--	--

3. ZSRS – imperium komunistyczne	1. Rozwój terytorialny Rosji Radzieckiej i ZSRS w okresie międzywojennym	2. Rządy Józefa Stalina	3. Propaganda omywizerunek Stalina	4. Gospodarka ZSRS	5. Zbrodnie komunistyczne do 1939 roku	6. Głód na Ukrainie	7. Relacje ZSRS – Niemcy do 1939 roku
	<p>1. Rozwój terytorialny Rosji Radzieckiej i ZSRS w okresie międzywojennym</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: stalinizm, kult jednostki</p> <p>– zna daty: utworzenia ZSRS (30 XII 1922), paktu Ribbentrop–Mołotow (23 VIII 1939)</p> <p>– identyfikuje postać Józefa Stalina</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Nowa Ekonomiczna Polityka, wielka czystka, NKWD, łagier</p> <p>– zna daty: ogłoszenia NEP (1921), układu w Rapallo (1922)</p> <p>– identyfikuje postacie: Lwa Trockiego, Właczysława Mołotowa, Joachima Ribbentropa</p> <p>– opisuje metody stosowane przez Józefa Stalina w celu umocnienia swoich wpływów</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kotchoz, Gułag, kolektywizacja rolnictwa, gospodarka planowa</p> <p>– zna daty: kolektywizacji rolnictwa (1928), głodu na Ukrainie (1932–1933), wielkiej czystki (1936–1938), represji wobec Polaków w ZSRS (1937–1938)</p> <p>– wskazuje na mapie obszar głodu w latach 1932–1933</p> <p>– omawia reformy gospodarcze Józefa Stalina</p> <p>– omawia okoliczności przejścia władzy przez Józefa Stalina</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: komunizm wojenny, sowchoz</p> <p>– wskazuje na mapie największe skupiska łagrów</p> <p>– przedstawia rozwój terytorialny Rosji Sowieckiej i ZSRS</p> <p>– w okresie międzywojennym – wyjaśnia, dlaczego system komunistyczny w ZSRS jest oceniany jako zbrodniczy</p> <p>– charakteryzuje politykę gospodarczą w Rosji Sowieckiej po zakończeniu I wojny światowej</p>	<p>Uczeń: – ocenia politykę Stalina wobec przeciwników – ocenia skutki reform gospodarczych wprowadzonych w ZSRS przez Stalina</p> <p>– ocenia zbrodniczą politykę komunistów do 1939 r.</p>	

4. Kultura i zmiany społeczne w okresie międzywojennym	1. Społeczne skutki I wojny światowej 2. Wpływ mass mediów na społeczeństwo 3. Komunikacja 4. Nowe trendy w architekturze i sztuce 5. Sztuka filmowa 6. Zmiany społeczne w dwudziestoleciu międzywojennym 7. Przemiany w modzie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: mass media, propaganda – wymienia rodzaje mass mediów – przedstawia społeczne skutki I wojny światowej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu indoktrynacja – zna datę przyznania prawa wyborczego kobietom w Polsce (1918) – przedstawia rozwój środków komunikacji w okresie międzywojennym – wyjaśnia, dlaczego sztuka filmowa cieszyła się coraz większą popularnością – wymienia nowe nury w architekturze i sztuce	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: modernizm, funkcjonalizm – zna datę pierwszej audycji radiowej (1906) – wyjaśnia, jakie cele przyświecały nowym trendom w architekturze i sztuce – charakteryzuje zmiany społeczne w dwudziestoleciu międzywojennym	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: dadaizm, surrealizm, futurizm – zna datę pierwszego wręczenia Oscarów (1929) – wyjaśnia i ocenia wpływ mass mediów na społeczeństwo w dwudziestoleciu międzywojennym	Uczeń: – ocenia wpływ mass mediów na rozwój propagandy w państwach totalitarnych – ocenia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie po zakończeniu I wojny światowej
--	---	---	---	---	---	--

5. Świat na drodze ku II wojnie światowej	1. Militaryzacja Niemiec i powstanie osi Berlin-Rzym-Tokio	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: aneksja, <i>Anschluss</i> , oś Berlin–Rzym–Tokio (państwa osi)	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>appeasement</i> , remilitaryzacja	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu państwo marionetkowe	Uczeń: – ocenia postawę polityków państw zachodnich na konferencji w Monachium
2. <i>Anschluss</i> Austrii	– zna daty: <i>Anschlussu</i> Austrii (III 1938), aneksji Czech i Moraw przez III Rzeszę (III 1939)	– zna daty: remilitaryzacji Nadrenii (1936), wojny domowej w Hiszpanii (1936–1939), ataku Japonii na Chiny (1937), konferencji w Monachium (29–30 IX 1938), zajęcia Zaolzia przez Polskę (X 1938),	– zna daty: przywrócenia powszechnej służby wojskowej w Niemczech (1935), zajęcia przez Niemcy Okręgu Kłajpedy (III 1939)	– zna daty: abisyńskiej (1935–1936), zajęcia Albanii przez Włochy (1939), zbombardowania Guerniki (1937), proklamowania niepodległości Słowacji (III 1939)	– ocenia skutki polityki <i>appeasementu</i> dla Europy
3. Wojna domowa w Hiszpanii	– identyfikuje postacie: Benita Mussoliniego, Adolfa Hitlera	– identyfikuje postać Francisco Franco	– identyfikuje postać Neville’a Chamberlaina	– identyfikuje postacie: Édouarda Daladiera, Józefa Tiso	
4. Układ monachijski	– wskazuje na mapie państwa europejskie, które padły ofiarą agresji Niemiec i Włoch	– przedstawia przyczyny i skutki wojny domowej w Hiszpanii	– wymienia strony walczące ze sobą w hiszpańskiej wojnie domowej	– przedstawia okoliczności zwołania konferencji monachijskiej	
5. i kolejne zdobycze niemieckie Ekspansja Japonii	– wymienia cele, jakie przyświecały państwom totalitarnym w polityce zagranicznej	– przedstawia przyczyny <i>Anschlussu</i> Austrii	– przedstawia skutki decyzji	– przedstawia skutki decyzji	

POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU VI

ROZDZIAŁ VII: POLSKA W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM

1. Odrodzenie Rzeczyposp olitej	1. Sytuacja międzynarodowa	Uczeń: – zna datę: przekazania władzy wojskowej Józefowi Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną (11 XI 1918)	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Tymczasowy Naczelnik Państwa	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu unifikacja powstania Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej (7 XI 1918), powstania Naczelnej Rady Ludowej (14 XI 1918), wydania dekretu o powołaniu Tymczasowego Naczelnika Państwa (22 XI 1918), powołania rządu Ignacego Jana Paderewskiego (1 1919)	Uczeń: – zna datę: powstania Narodowej Rady Księstwa Cieszyńskiego (19 X 1918), powstania Polskiej Komisji Likwidacyjnej Galicji i Śląska Cieszyńskiego (28 X 1918), przekazania władzy cywilnej Józefowi Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną (14 XI 1918), Tymczasowego Komitetu Rządzącego we Lwowie (24 XI 1918)	Uczeń: – ocenia polityczne starania Polaków w przededniu odzyskania niepodległości – ocenia rolę, jaką odegrał Józef Piłsudski w momencie odzyskania niepodległości
2. Pierwsze ośrodki władzy na ziemiach polskich	2. Pierwsze ośrodki władzy na ziemiach polskich	Uczeń: – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego	Uczeń: – zna datę: powołania rządu Jędrzeja Moraczewskiego (18 XI 1918)	Uczeń: – zna datę: powstania Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej (7 XI 1918), powstania Naczelnej Rady Ludowej (14 XI 1918), wydania dekretu o powołaniu Tymczasowego Naczelnika Państwa (22 XI 1918), powołania rządu Ignacego Jana Paderewskiego (1 1919)	Uczeń: – zna datę: powstania Narodowej Rady Księstwa Cieszyńskiego (19 X 1918), powstania Polskiej Komisji Likwidacyjnej Galicji i Śląska Cieszyńskiego (28 X 1918), przekazania władzy cywilnej Józefowi Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną (14 XI 1918), Tymczasowego Komitetu Rządzącego we Lwowie (24 XI 1918)	Uczeń: – ocenia polityczne starania Polaków w przededniu odzyskania niepodległości – ocenia rolę, jaką odegrał Józef Piłsudski w momencie odzyskania niepodległości
3. Odzyskanie niepodległości	3. Odzyskanie niepodległości	Uczeń: – wymienia pierwsze ośrodki władzy na ziemiach polskich	Uczeń: – opisuje działania pierwszych rządów polskich po odzyskaniu niepodległości	Uczeń: – przedstawia sytuację międzynarodową jesienią 1918 r.	Uczeń: – przedstawia założenia programowe pierwszych ośrodków władzy	Uczeń: – ocenia polityczne starania Polaków w przededniu odzyskania niepodległości – ocenia rolę, jaką odegrał Józef Piłsudski w momencie odzyskania niepodległości
4. 11 listopada	4. 11 listopada	Uczeń: – omawia okoliczności przejęcia władzy przez Józefa Piłsudskiego	Uczeń: – omawia dążenia władz polskich do	Uczeń: – przedstawia sytuację międzynarodową jesienią 1918 r.	Uczeń: – przedstawia założenia programowe pierwszych ośrodków władzy	Uczeń: – ocenia polityczne starania Polaków w przededniu odzyskania niepodległości – ocenia rolę, jaką odegrał Józef Piłsudski w momencie odzyskania niepodległości
5. Rząd Jędrzeja Moraczewskiego	5. Rząd Jędrzeja Moraczewskiego	Uczeń: – omawia okoliczności przejęcia władzy przez Józefa Piłsudskiego	Uczeń: – omawia dążenia władz polskich do	Uczeń: – przedstawia sytuację międzynarodową jesienią 1918 r.	Uczeń: – przedstawia założenia programowe pierwszych ośrodków władzy	Uczeń: – ocenia polityczne starania Polaków w przededniu odzyskania niepodległości – ocenia rolę, jaką odegrał Józef Piłsudski w momencie odzyskania niepodległości

2. Walka o granicę wschodnią	1. Koncepcje granicy wschodniej 2. Konflikt polsko-ukraiński 3. Oręża Lwowskie 4. Wyprawa kijowska 5. Ofensywa bolszewików w 6. Bitwa Warszawska i nadniemieńska 7. Pokój ryski 8. Polsko-litewskie spory terytorialne	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: „cud nad Wisłą” – zna daty: Bitwy Warszawskiej (15 VIII 1920), pokoju w Rydze (18 III 1921) – wskazuje na mapie granicę wschodnią ustaloną w pokoju ryskim – przedstawia postawy Polaków wobec zagrożenia niepodległości ze strony bolszewików – wymienia postanowienia pokoju ryskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: koncepcja inkorporacyjna, koncepcja federacyjna, Rada Obrony Państwa „bunt” Żeligowskiego – zna daty: bitwy nadniemeńskiej (22–28 IX 1920), „buntu” Żeligowskiego (9 X 1920) – identyfikuje postacie: Romana Dmowskiego, Józefa Piłsudskiego, Lucjana Żeligowskiego, Wincentego Witosa, Michała Tuchaczewskiego – omawia koncepcje polskiej granicy wschodniej – wskazuje na	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu linia Curzona – zna daty: układu z Symonem Petlurą (IV 1920), powołania Rady Obrony Państwa (VII 1920), włączenia Litwy Środkowej do Polski (III 1922) – identyfikuje postacie: Symona Petlury, Tadeusza Rozwadowskiego, Władysława Sikorskiego, Siemiona Budionnego – wskazuje na mapie tereny zajęte przez Armię Czerwoną do sierpnia 1920 r. – porównuje koncepcje	Uczeń: – zna daty: utworzenia Zachodnioukraińskiej Republiki Ludowej (X/XI 1918), polskiej ofensywy wiosennej (1919), powstania Tymczasowego Komitetu Rewolucyjnego Polski (VII 1920), przekazania Włna przez bolszewików Litwinom (VII 1920), bitwy pod Zadwórzem (1920), bitwy pod Komarowem (31 VIII 1920) – identyfikuje postacie: Feliksa Dzierżyńskiego, Juliana Marchlewskiego – przedstawia przyczyny i przebieg konfliktu polsko-	Uczeń: – ocenia postawę Polaków wobec ekspansji ukraińskiej w Galicji Wschodniej – ocenia postanowienia pokoju ryskiego
------------------------------	---	---	---	--	---	---

<p>Tajemnice sprzed wieków – Jak doszło do „cudu nad Wisłą”?</p>	<p>1. Mobilizacja społeczeństwa 2. Przygotowania niekontruderzenia 3. „Cud nad Wisłą”</p>	<p>Uczeń: – identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego – wyjaśnia, dlaczego Bitwę Warszawską nazwano „cudem nad Wisłą”</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: mobilizacja – zna datę opracowania planu Bitwy Warszawskiej (5/6 VIII 1920) – omawia plany strategiczne wojsk polskich przed Bitwą Warszawską</p>	<p>Uczeń: – identyfikuje postacie: Władysława Sikorskiego, Tadeusza Rozwadowskiego – przedstawia postaci, które miały wpływ na wynik Bitwy Warszawskiej</p>	<p>Uczeń: – identyfikuje postacie Maxime’a Weyganda, Józefa Hallera, Edgara Vincenta lorda d’Abermona – charakteryzuje spór o autorstwo zwycięstwa Polaków w Bitwie Warszawskiej</p>	<p>Uczeń: – ocenia postawy Polaków wobec zagrożenia niepodległości ze strony bolszewików – ocenia spór wokół autorstwa planu Bitwy Warszawskiej</p>
--	---	---	--	---	--	---

3. Kształtowanie się granicy zachodniej i południowej	1. Powstanie wielkopolskie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu plebiscyt – zna datę wybuchu powstania wielkopolskiego (27 XII 1918)	Uczeń: – zna daty: plebiscytu na Warmii, Mazurach i Powiślu (11 VII 1920), plebiscytu na Górnym Śląsku (20 III 1921), trzeciego powstania śląskiego (V–VII 1921)	Uczeń: – zna daty: przybycia Ignacego Jana Paderewskiego do Poznania (26 XII 1918), pierwszego powstania śląskiego (VIII 1919), zaślubin Polski z morzem (10 II 1920), podziału Śląska Cieszyńskiego (VII 1920), drugiego powstania śląskiego (VIII 1920)	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu konwencja górnos Śląska – opisuje konflikt polsko-czechosłowacki i jego skutki – przedstawia proces kształtowania się zachodniej i północnej granicy państwa polskiego	Uczeń: – ocenia postawę Polaków wobec sytuacji politycznej w Wielkopolsce w końcu 1918 r. – ocenia przyczyrny klęski Polski w plebiscycie na Warmii, Mazurach i Powiślu – ocenia postawę Polaków wobec walki o polskość Śląska
2. Ustalenie północnej granicy	3. Zaślubiny z morzem	– wskazuje na mapie obszar Wolnego Miasta Gdańska, obszary plebiscytowe – wymienia wydarzenia, które miały wpływ na kształt zachodniej granicy państwa polskiego – wyjaśnia, jakie znaczenie dla niepodległej Polski miał dostęp do morza	– identyfikuje postacie: Ignacego Jana Paderewskiego, Wojciecha Korfańskiego – wskazuje na mapie obszar powstania wielkopolskiego – omawia przebieg i skutki powstania wielkopolskiego	– identyfikuje postacie: Józefa Dowbora-Muśnickiego, Józefa Hallera – wskazuje na mapie zasięg powstań śląskich, Śląsk Cieszyński – przedstawia okoliczności		
4. Wolne Miasto Gdańsk	5. Pierwsze i drugie powstanie śląskie					
6. Trzecie powstanie śląskie	7. Konflikt polsko-czechosłowacki					

4. Rządy parlamentarne	1. Trudne początki niepodległości	Uczeń: – wyjaśnienia znaczenie terminów: Naczelnik Państwa, konstytucja marcowo	Uczeń: – wyjaśnienia znaczenie terminów: system parlamentarny, czynne i bierne prawo wyborcze, hiperinflacja, wojna celna	Uczeń: – wyjaśnienia znaczenie terminów: mała konstytucja, partyjniactwo – zna datę wprowadzenia podziału na województwa (1919), uchwalenia małej konstytucji (20 II 1919)	Uczeń: – wyjaśnienia znaczenie terminów: sejm ustawodawczy, Zgromadzenie Narodowe, kontrasygnata – identyfikuje postacie: Romana Rybarskiego, Maurycego Zamoyskiego, Jana Baudouin de Courtenaya	Uczeń: – ocenia pozycję ustrojową Naczelnika Państwa – ocenia rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926
2. Pierwsze wybory parlamentarne	3. Konstytucja z 1921 roku	4. Scena polityczna II Rzeczypospolitej	5. Elekcja i śmierć Narutowicza	6. Rządy parlamentarne w latach 1919–1926	7. Kryzys rządów parlamentarnych	
	Uczeń: – wyjaśnienia znaczenie terminów: Naczelnik Państwa, konstytucja marcowo	Uczeń: – wyjaśnienia znaczenie terminów: system parlamentarny, czynne i bierne prawo wyborcze, hiperinflacja, wojna celna	Uczeń: – wyjaśnienia znaczenie terminów: mała konstytucja, partyjniactwo – zna datę wprowadzenia podziału na województwa (1919), uchwalenia małej konstytucji (20 II 1919)	Uczeń: – wyjaśnienia znaczenie terminów: sejm ustawodawczy, Zgromadzenie Narodowe, kontrasygnata – identyfikuje postacie: Romana Rybarskiego, Maurycego Zamoyskiego, Jana Baudouin de Courtenaya	Uczeń: – ocenia pozycję ustrojową Naczelnika Państwa – ocenia rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926	
6. Rządy parlamentarne w latach 1919–1926	7. Kryzys rządów parlamentarnych	– omawia postanowienia konstytucji marcowej	– charakteryzuje zadania, jakie	– omawia okoliczności i skutki zamachu na prezydenta Gabriela Narutowicza	– przedstawia przejawy kryzysu rządów parlamentarnych – charakteryzuje rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926	
	– omawia postanowienia konstytucji marcowej	– charakteryzuje zadania, jakie	– omawia okoliczności i skutki zamachu na prezydenta Gabriela Narutowicza	– przedstawia przejawy kryzysu rządów parlamentarnych – charakteryzuje rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926	– ocenia pozycję ustrojową Naczelnika Państwa – ocenia rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926	

5. Zamach majowy i rządy sanacji					
1. Zamach majowy	Uczeń: – wyjaśnienia znaczenie terminów: zamach majowy, sanacja,	Uczeń: – wyjaśnienia znaczenie terminów: piłsudczycy, obóz sanacyjny,	Uczeń: – wyjaśnienia znaczenie terminów: dekret, nowela	Uczeń: – wyjaśnienia znaczenie terminów: grupa pułkowników, grupa zamkowa, Obóz	Uczeń: – charakteryzuje polski autorytaryzm na tle przemian politycznych w Europie
2. Walki podczas zamachu majowego	– zna daty: początku zamachu majowego (12 V 1926),	– zna daty: dymisji rządu i prezydenta Stanisława Wojciechowskiego (14 V 1926),	– zna daty: uchwalenia noweli sierpniowej (2 VIII 1926),	– zna daty: powołania rządu „Chjeno-Piasta” (10 V 1926),	Rzeczypospolitej i jej obywateli – ocenia metody, jakimi władze sanacyjne walczyły z opozycją polityczną
3. Zmiany konstytucji	konstytucja kwietniowa	wybory brzeskie, proces brzeski	Rządem, Współpracy z Rządem, Centrolew, „cuda nad urną”	Zjednoczenia Narodowego	
4. Rządy sanacyjne	– zna daty: początku zamachu	– zna daty: dymisji rządu i prezydenta Stanisława Wojciechowskiego (14 V 1926),	– zna daty: uchwalenia noweli sierpniowej (2 VIII 1926),	– zna daty: powołania rządu „Chjeno-Piasta” (10 V 1926),	Rzeczypospolitej i jej obywateli – ocenia metody, jakimi władze sanacyjne walczyły z opozycją polityczną
5. Represje w stosunku do opozycji	uchwalenia konstytucji kwietniowej (23 IV 1935)	brzeskich (XI 1930), procesu brzeskiego (1932)	wyboru Ignacego Mościckiego na prezydenta (1 VI 1926),	powstania BBWR (1928), powstania Centrolewu (1929), Kongresu Obrony Prawa i Wolności (29 VI 1930), powstania OZN-u (1937)	
6. Obóz w Berezie Kartuskiej	– identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego, Ignacego Mościckiego	– identyfikuje postacie: Wincentego Witosa, Stanisława Wojciechowskiego	– identyfikuje postacie: Walerego Sławka, Edwarda Rydz-Śmigłego,	– identyfikuje postacie: Kazimierza Bartla, Adama Koca	
7. Rządy sanacyjne po śmierci Piłsudskiego	– opisuje skutki polityczne i ustrojowe zamachu majowego	– omawia przyczyny zamachu majowego	– przedstawia politykę sanacji	– porównuje pozycję prezydenta w konstytucjach marcowej i kwietniowej	
8. Polski autorytaryzm na tle europejskim	– charakteryzuje rządy sanacyjne	– przedstawia postanowienia konstytucji			

6. Gospodarka II Rzeczyposp olitej	1. Problemy gospodarcz e odrodzonej Polski	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Polska A i Polska B, Centralny Okręg Przemysłowy – wskazuje na mapie obszar Polski A	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu reforma walutowa – zna daty: reformy walutowej Władysława Grabskiego (1924), rozpoczęcia budowy Gdyni (1921), rozpoczęcia budowy COP-u (1937) – identyfikuje postacie: Eugeniusza Kwiatkowskiego, Władysława Grabskiego – omawia reformy rządu Władysława Grabskiego – przedstawia przyczyny budowy portu w Gdyni i jego znaczenie dla polskiej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu reforma rolna – zna daty: ustawy o reformie rolnej (1920 i 1925), początku wielkiego kryzysu (1929) – przedstawia problemy gospodarcze, z jakimi borykała się Polska po odzyskaniu niepodległości – omawia założenia i realizację reformy rolnej – charakteryzuje wielki kryzys gospodarczy w Polsce	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu magistrala węglowa – wskazuje na mapie przebieg magistrali węglowej – opisuje sposoby przewyżczenia trudności gospodarczych przez władze II Rzeczypospolitej – przedstawia działania podjęte w celu modernizacji gospodarki Polski w dwudziestoleciu międzywojennym	Uczeń: – ocenia wpływ reform Władysława Grabskiego na sytuację gospodarczą II Rzeczypospolitej – ocenia znaczenie portu gdynńskiego dla gospodarki II Rzeczypospolitej – ocenia gospodarczą działalność Eugeniusza Kwiatkowskiego
	2. Reforma walutowa Grabskiego 3. Odbudowa gospodarcz a 4. Reforma rolna 5. Wielki kryzys gospodarcz y w Polsce 6. Nowe inwestycje przemysłowe 7. Port morski w Gdyni	Uczeń: – wyjaśnia, jaką rolę gospodarczą odgrywał Centralny Okręg Przemysłowy	Uczeń: – zna daty: reformy walutowej Władysława Grabskiego (1924), rozpoczęcia budowy Gdyni (1921), rozpoczęcia budowy COP-u (1937) – identyfikuje postacie: Eugeniusza Kwiatkowskiego, Władysława Grabskiego – omawia reformy rządu Władysława Grabskiego – przedstawia przyczyny budowy portu w Gdyni i jego znaczenie dla polskiej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu reforma rolna – zna daty: ustawy o reformie rolnej (1920 i 1925), początku wielkiego kryzysu (1929) – przedstawia problemy gospodarcze, z jakimi borykała się Polska po odzyskaniu niepodległości – omawia założenia i realizację reformy rolnej – charakteryzuje wielki kryzys gospodarczy w Polsce	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu magistrala węglowa – wskazuje na mapie przebieg magistrali węglowej – opisuje sposoby przewyżczenia trudności gospodarczych przez władze II Rzeczypospolitej – przedstawia działania podjęte w celu modernizacji gospodarki Polski w dwudziestoleciu międzywojennym	Uczeń: – ocenia wpływ reform Władysława Grabskiego na sytuację gospodarczą II Rzeczypospolitej – ocenia znaczenie portu gdynńskiego dla gospodarki II Rzeczypospolitej – ocenia gospodarczą działalność Eugeniusza Kwiatkowskiego

7. Społeczeństwo odrodzonej Polski	1. Społeczeństwo II Rzeczypospolitej 2. Państwo wielu narodów 3. Polityka wobec mniejszości narodowych 4. Rozwój edukacji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu analfabetyzm – omawia strukturę narodowościową i wyznaniową II Rzeczypospolitej – wyjaśnia, w jaki sposób władze odrodzonego państwa polskiego walczyły z analfabetyzmem	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: asymilacja narodowa, asymilacja państwowa, getto ławkowe – zna datę reformy Janusza Jędrzejewicza (1932) – identyfikuje postać Janusza Jędrzejewicza – przedstawia strukturę społeczną II Rzeczypospolitej – wyjaśnia, na czym polegać miała asymilacja narodowa i państwowa – omawia rozwój edukacji w II Rzeczypospolitej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>numerus clausus</i> – opisuje sytuację społeczną Polski w międzywojennej Polsce – charakteryzuje politykę władz II Rzeczypospolitej wobec Ukraińców – omawia stosunki polsko-żydowskie – wymienia przykłady wyższych uczelni funkcjonujących w II Rzeczypospolitej	Uczeń: – zna daty: przeprowadzenia spisów powszechnych w II Rzeczypospolitej (1921 i 1931), zbliżenia się Ruchu Narodowo-Radykalnego do Obozu Zjednoczenia Narodowego (1937) – charakteryzuje przykłady realizacji polityki asymilacyjnej w latach 30. XX w.	Uczeń: – ocenia położenie mniejszości narodowych w II Rzeczypospolitej – ocenia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych
------------------------------------	--	---	---	--	--	---

8. Osiągnięcia II Rzeczyposp olitej	1. Osiągnięcia polskich naukowców 2. Literatura międzywojenna 3. Technika i transport II 4. Rzeczyposp olitej 5. Polskie kino w okresie międzywojennym 6. Polski modernizm 7. Malarstwo i architektura	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Enigma – identyfikuje postać Władysława Reymonta – przedstawia najważniejsze osiągnięcia kultury polskiej w dwudziestoleciu międzywojennym	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: – zna datę otrzymania Literackiej Nagrody Nobla przez Władysława Reymonta (1924) – identyfikuje postacie: Stefana Żeromskiego, Zofię Nałkowską, Marię Dąbrowską, Witolda Gombrowicza, Juliana Tuwima, Stanisława Ignacego Witkiewicza – wymienia przedstawicieli polskiej literatury w dwudziestoleciu międzywojennym – prezentuje osiągnięcia polskiej literatury w okresie dwudziestolecia międzywojennego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: modernizm, ekspresjonizm, funkcjonalizm, lwowska szkoła matematyczna – identyfikuje postacie: Brunona Schulza, Eugeniusza Bodo, Franciszka Żwirki, Stanisława Wągury – wymienia przedstawicieli nauk matematycznych, twórców filmu i sztuki w Polsce międzywojennej – przedstawia rozwój kinematografii polskiej w dwudziestoleciu międzywojennym	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: awangarda, styl narodowy, katastrofizm, formizm, skamandryci, art déco, Awangarda Krakowska, – zna daty: powstania PKP (1926), powstania PLL LOT (1929) – identyfikuje postacie: Tadeusza Kotarbińskiego, Floriana Znanieckiego, Stefana Banacha, Hugona Steinhausa – wymienia architektów tworzących w okresie II Rzeczyposp olitej i ich osiągnięcia – przedstawia nurty w polskiej	Uczeń: – charakteryzuje kierunki w sztuce i architekturze II Rzeczyposp olitej – ocenia dorobek kultury i nauki polskiej w okresie międzywojennym
-------------------------------------	--	---	---	--	--	---

9. II Rzeczpospolita na arenie międzynarodowej	1. II Rzeczpospolita i jej sąsiedzi 2. Polska polityka zagraniczna 3. Układy w Rapallo i Locarno 4. Normalizacja stosunków z ZSRS i Niemcami 5. Rola II Rzeczypospolitej na arenie międzynarodowej	Uczeń: – zna datę układu polsko-francuskiego (II 1921) – identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego – wymienia sojusze, jakie zawarła Polska w dwudziestolecu – wyjaśnia, które z nich miały stanowić gwarancję bezpieczeństwa II Rzeczypospolitej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „korytarz”, polityka równowagi i „równych odległości” – zna daty: układu polsko-rumuńskiego (III 1921), traktatu polsko-radzieckiego o nieagresji (1932), polsko-niemieckiej deklaracji o niestosowaniu przemocy (1934) – identyfikuje postać Józefa Becka – omawia stosunek państw sąsiednich do II Rzeczypospolitej – charakteryzuje stosunki polsko-radzieckie i polsko-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Międzymorze – zna daty: układu w Rapallo (1922), układu w Locarno (1925) – przedstawia koncepcję Józefa Piłsudskiego dotyczącą prowadzenia polityki zagranicznej i przykłady jej realizacji – omawia ideę Międzymorza i wyjaśnia przyczyny jej niepowodzenia – wskazuje zagrożenia, jakie stwarzały dla Polski układy z Rapallo i Locarno – opisuje polską politykę zagraniczną w	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu wojna przewencyjna – wyjaśnia, jaki wpływ na pozycję międzynarodową Polski miały układy w Rapallo i Locarno – wyjaśnia, jaki wpływ na pozycję międzynarodową Polski miały polsko-radziecki traktat o nieagresji i polsko-niemiecka deklaracja o niestosowaniu przemocy	Uczeń: – ocenia pozycję II Rzeczypospolitej na arenie międzynarodowej
--	--	---	--	---	---	--

10. Polska w przededniu II wojny światowej					
	1. Zajęcie Zaolzia	2. Niemieckie żądania wobec Polski	3. Sojusz z Wielką Brytanią i Francją	4. Pakt Ribbentrop – Mototow	
	Uczeń: – zna daty: paktu Ribbentrop–Mototow (23 VIII 1939), polsko-brytyjskiego sojuszu polityczno-wojskowego (25 VIII 1939) – wskazuje na mapie obszary, które na mocy paktu Ribbentrop–Mototow miały przyspaść III Rzeszy i ZSRS – przedstawia żądania, jakie III Rzesza wysunęła wobec Polski w 1938 r. – wymienia postanowienia paktu Ribbentrop–Mototow	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: eksterytorialność – zna daty: zajęcia Zaolzia przez Polskę (2 X 1938), polsko-brytyjskich gwarancji pomocy w razie ataku Niemiec (IV 1939), wypowiedzenia przez Niemcy deklaracji o niestosowaniu przemocy z Polską (IV 1939) – identyfikuje postacie: Joachima von Ribbentropa, Włoczesławę Mototowa, Józefa Becka – wskazuje na mapie Zaolzie, tzw. „korytarz” – omawia postawę władz	Uczeń: – zna daty: przedstawienia po raz pierwszy propozycji tzw. ostatecznego uregulowania spraw spornych między Polską a Niemcami (X 1938), przedstawienia po raz ostatni propozycji tzw. ostatecznego uregulowania spraw spornych między Polską a Niemcami (III 1939), przemówienia sejmowego Józefa Becka (5 V 1939) – wyjaśnia, w jakich okolicznościach nastąpiło włączenie Zaolzia do II Rzeczypospolitej	Uczeń: – przedstawia przyczyny konfliktu polsko-czechosłowackiego o Zaolzie – charakteryzuje relacje polsko-brytyjskie i polsko-francuskie w przededniu II wojny światowej – wyjaśnia, jaki wpływ miały brytyjskie i francuskie gwarancje dla Polski na politykę Adolfa Hitlera	Uczeń: – ocenia postawę rządu polskiego wobec problemu Zaolzia – ocenia postawę społeczeństwa polskiego wobec żądań niemieckich

Wymagania edukacyjne są zgodne z podstawą programową ujętą w Rozporządzeniu Ministra edukacji z dnia 11 marca 2026 r.
W sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły
podstawowej Dz. U 2026 p. 378 ze zm, (zmiana 8 lipca 2026 Dz. U.2026 p.958)

